

LIBRI I DYTË I KRONIKAVE

Lutja e Solomonit për urtësi

(1 Mbr. 3,1-15)

1 Solomoni, biri i Davidit, e konsolidoi sundimin e tij, sepse Zoti, Perëndia e tij, e ndihmoi dhe e bëri shumë të fuqishëm.

²Solomoni e thirri mbarë Izraelin që të mblidhej në Jerusalem: kolonelët dhe kapitenët, gjyqtarët, kryetarët e fiseve dhe kryetarët e klaneve. ³Dhe bashkë me të gjithë ata që u mblodhën, ai shkoi në Givon. Atje gjendej ende Tenda e shenjtë që Moisiu, shërbëtori i Perëndisë, e kishte bërë në shkretëtirë. ⁴Arka e besëlidhjes kishte qëndruar për një kohë në Kirjat-Jearim; pastaj Davidi i kishte ngritur arkës një tendë në Jerusalem dhe e kishte sjellë atë atje. ⁵Pranë Tendës së shenjtë në Givon qëndronte edhe altari prej bakri, të cilin e kishte bërë Becaleli, biri i Urit dhe nip i Hurit. Solomoni shkoi bashkë me popullin e mbledhur dhe mbi altarin e Zotit kushtoi si flijime përkushtimi një mijë kafshë.

⁷Natën tjetër iu shfaq Perëndia dhe i tha: «Kërko ç'të duash; do të ta jap!» ⁸Solomoni iu përgjigj: «Ti i ke bërë atit tim, Davidit, shumë të mira. Tani më ke emëruar mua mbret në vend të tij. ⁹O Zot, Perëndia ime! Tani bëj që të vlejnj edhe për mua premtimet që i ke dhënë atit tim! Populli, mbi të cilin më ke emëruar mbret, është aq i shumtë sa ç'ka kokrrizat rëre në breg të detit. ¹⁰Prandaj të lutem: më jep urtësi dhe mend, që ta sundoj siç duhet popullin tënd. Përndryshe, si mund ta sundoj këtë popull të madh?»

¹¹Atëherë Perëndia i tha Solomonit: «Ti mund të më kishe kërkuar pasuri, thesare ose nder, vdekjen e armiqve të tu ose jetë të gjatë. Në vend të kësaj, ti më je lutur për urtësi, që të dish ta sundosh popullin, mbi të cilin të kam emëruar mbret. Meqë këtë e ke në zemër, ¹²do të ta plotësoj lutjen, dhe do të të jap urtësi dhe mend. Por do të të jap edhe pasuri, thesare dhe nder, aq shumë sa nuk i ka pasur para teje asnjë mbret tjetër, as nuk do t'i ketë.»

¹³Pastaj Solomoni, nga Tenda e shenjtë pranë shenjtërores në Givon, u kthye përsëri në Jerusalem për të sunduar që andej mbi Izraelin.

Fuqia dhe pasuria e Solomonit

(1 Mbr. 10,26-29)

¹⁴Solomoni formoi një repart të veçantë të armatosur me karroca. Kishte 4.000 karroca dhe 12.000 kuaj karrocash. Një pjesë e tyre ishte vendosur në Jerusalem, kurse të tjerët ishin strehuar në qytetet, që i kishte fortifikuar për këtë qëllim.

¹⁵Nën mbretërimin e Solomonit në Jerusalem argjendi ishte bërë i zakonshëm si gurët, kurse druri i cedrave si druri i fikut të detit në zonën kodrinore të Judës. ¹⁶Kuajt e tij i bëri të importoheshin nga Muzuri i Cilicisë; atje i blinin tregtarët e tij. ¹⁷Koçitë e luftës i importonin nga Egjipti. Një karroca kushtonte 600 monedha argjendi, kurse një kalë 150 monedha argjendi. Tregtarët e Solomonit i furnizonin mbretërit hitas dhe sirianë me kuaj dhe karroca.

Përgatitjet për ndërtimin e Tempullit

(1 Mbr. 5,1-18)

2 Solomoni dha urdhër që të ndërtonin një tempull për nder të Zotit, kurse për vete një pallat mbretëror. Pastaj ai dha urdhër të rekrutonin 80.000 veta, që u detyruan të punonin për të thyer gurët në malet e Judës, kurse 70.000 veta për t'i transportuar gurët. 3.600 veta të tjerë i emëroi mbikëqyrës.

²Pastaj dërgoi një delegacion te mbreti Hiram, nga Tiri, për t'i thënë: «Ti e ke ndihmuar atin tim, Davidin, kur donte të ndërtonte një pallat, dhe e ke furnizuar me dru cedri. ³Tani unë jam duke ndërtuar një tempull. Ky do t'i kushtohet Zotit, Perëndisë tim. Atje, për nder të tij, duam të djegim temjan dhe të ruajmë vazhdimisht bukë të kushtuara. Çdo mëngjes dhe çdo mbrëmje, të shtunën, në hënën e re dhe në festat e Zotit, atje do të kushtohen flijime përkushtimi. Për këtë ne, izraelitët, jemi të detyruar përgjithmonë. ⁴Tempulli, të cilin dua ta ndërtoj, duhet të jetë shumë i madh, sepse Perëndia jonë është më i madh se të gjithë perënditë e tjera. ⁵Në të vërtetë, Atij nuk mund t'i ndërtohet asnjë shtëpi. Mbarë qielli, me gjithë gjatësinë e tij të pa fund, për Atë është tepër i vogël! Atëherë si mund t'i ndërtoj një shtëpi? Unë mund t'i ndërtoj vetëm një tempull, ku mund t'i kushtohen flijime. ⁶Për këtë e kam edhe kërkesën time: Më dërgo një specialist të aftë, që mund të kryejë gjithfarë punësh me ar, me argjend, me bronz dhe me hekur. Ky duhet të dijë të punojë dhe të ngjyjë stofra leshi në të kuqe, në të kaltër dhe të kuqe të ndezur dhe të bëjë punime me gdhendje në dru. Të gjitha këto punë, ai duhet t'i kryejë së bashku me artistët e Judës dhe të Jerusalemit, që ati im, Davidi, i ka marrë në punë. ⁷Më dërgo, gjithashtu, trungje cedrash dhe selvish si dhe drunj të tjerë të çmuar nga malet e Libanit, sepse e di që punëtorët e tu dinë të presin drunj të tillë. Edhe në këtë punë, punëtorët e mi duhet të punojnë bashkë me punëtorët e tu. ⁸Në këtë mënyrë, duhet përgatitur një sasi e madhe drunjsh, sepse Tempulli duhet të jetë shumë i madh dhe shumë madhështor. ⁹Për ushqimin e njerëzve të tu, që do të presin dru, do të të furnizoj me 3.000 tonë grurë, 3.000 tonë elb, 6.000 hektolitra vaj ulliri dhe 6.000 hektolitra verë.»

¹⁰Mbreti Hiram i ktheu përgjigje me shkrim Solomonit. Në të thuhej: «Zoti me siguri e do popullin e vet,

sepse të ka emëruar ty mbret mbi të!» ¹¹Hirami gjithashtu shkroi: «Falënderoj Zotin, Perëndinë e Izraelit, i cili ka krijuar qiellin dhe tokën, se i ka dhënë mbretit David një bir kaq të aftë dhe të urtë. Ke bërë shumë mirë që ke vendosur t'i ndërtosh Zotit një tempull, kurse për veten tënde një pallat mbretëror. ¹²Prandaj do të të dërgoj një specialist të aftë dhe të talentuar, mjeshtrin tim, Huramin. ¹³Nëna e tij rrjedh nga fisi i Danit, kurse i ati është prej këtej, nga Tiri. Ai di t'i bëjë të gjitha punimet në ar, argjend, bronz, hekur, gur dhe dru, si dhe të përpunojë stofra leshi me ngjyra të kuqe, të kaltër dhe të kuqe të ndezur, li të hollë të bardhë, si dhe gjithfarë punimesh të gdhendura në dru. Ai mund të përpunojë çdo plan që i besohet, dhe është gati të bashkëpunojë me specialistët e tu dhe me ata të atit tënd të nderuar, Davidit. ¹⁴Ki mirësinë t'i dërgosh mallrat e premtuara, grurin, elbin, verën dhe vajin e ullirit. ¹⁵Ne nga ana jonë, do të presim në malet e Libanit aq dru sa të nevojitet. Trungjet do të transportohen me trape anës bregut të detit deri në Jafo. Që andej, njerëzit e tu do t'i transportojnë më tej në Jerusalem.»

¹⁶Solomoni urdhëroi që të regjistroheshin të gjithë banorët e vendit, që rridhnin prej popujve të tjerë. Edhe i ati, Davidi, kështu kishte bërë dikur. Regjistrimi i tanishëm nxori 153.600 burra. ¹⁷80.000 prej tyre Solomoni i vuri në punë si gurëthyes në malet e Judës, 70.000 si hamej për transportimin e gurëve dhe 30.000 si mbikëqyrës, për t'i mbajtur hamejt në punë.

Solomoni i ndërton Zotit një tempull

3 Pastaj Solomoni filloi ndërtimin e Tempullit në malin e Morisë në Jerusalem. Ky ishte vendi që e kishte caktuar i ati, Davidi, sepse atje, në lëmin e jevusait Arauna, i ishte shfaqur engjëlli i Zoti. ²Solomoni e filloi ndërtimin në muajin e dytë të vitit të katërt të mbretërimit të tij.

³Gjatësia e Tempullit ishte 30 metra, kurse gjerësia 10 metra. ⁴Në anën ballore gjendej një paradhomë, si ndërtesë kryesore 10 metra e gjerë dhe 12 metra e lartë. Muret e brendshme u veshën me dru selvish dhe veshja u lye me ar të kulluar. ⁵Pjesa e brendshme e ndërtesës kryesore gjithashtu u vesh me pllaka selvie dhe këto u lye me ar të kulluar. Nëpër mure ishin vënë zbukurime në formë palmash dhe kurora lulësh. ⁶Gjithë ndërtesën e stolisën me gurë të çmueshëm. Ari i përdorur për ndërtimin vinte nga Parvaimi. ⁷Me të ishte lyer gjithë pjesa e brendshme e ndërtesës, duke përfshirë edhe trarët, pragjet, muret dhe dyert. Mbi mure ishin gdhendur piktura engjëjsh rojtarë.

⁸Solomoni ndërtoi edhe një dhomë, shenjtëroren e brendshme, në fund të Tempullit. Atë e bëri 10 metra të gjatë dhe 10 metra të gjerë, aq të gjerë sa gjithë ndërtesa. Kjo dhomë ishte e veshur me ar të kulluar; për këtë u përdorën më shumë se 20 tonë ar. ⁹Për lyerjen e gozhdëve u përdorën një gjysmë kilogram ar. Me ar ishin lyer edhe muret e dhomave të sipërme.

¹⁰Për shenjtëroren e brendshme Solomoni urdhëroi të derdhnin dy shtatore engjëjsh rojtarë. Edhe ato ishin lyer me ar. ¹¹⁻¹²Çdo shtatore kishte dy flatra, secila 1,5 metër e gjatë. Të dy shtatorët ishin vendosur njëra pranë tjetrës, kështu që njëra flatër e njëres shtatore, prekte flatrën e shtatores tjetër në mesin e dhomës, kurse flatra tjetër arrinte deri në muret anësore. ¹³Kështu, flatrat ishin shtrirë nëpër tërë gjerësinë e dhomës prej 10 metrash, nga një mur në tjetrin. Vetë shtatorët ishin ngritur mbi këmbët e tyre dhe me fytyra të drejtuara nga hyrja. ¹⁴Përveç kësaj, perden për shenjtëroren e brendshme Solomoni urdhëroi ta punonin prej leshi të kuq, të kaltër dhe të kuq të ndezur mbi një copë prej liri. Edhe ajo ishte e stolisur me figura engjëjsh rojtarë.

Dy shtyllat e bronzta

(1 Mbr. 7,15-22)

¹⁵Në fund Solomoni urdhëroi të prodhonin dy shtylla. Ato ishin 17,5 metra të larta, kurse kapitelet e tyre ishin me lartësi 2,5 metra. ¹⁶Rreth e qark, në pjesën e sipërme, këto shtylla u zbuluan me disa rradhë shiritash të derdhur në formë zinxhirësh, si dhe me njëqind shegë të derdhura e të lidhura me shirita.

¹⁷Solomoni urdhëroi që këto shtylla t'i ngrinin para Tempullit, njërën djathtas dhe tjetrën majtas. Shtyllën e djathtë e quajti Jahin (Zoti forcon), kurse shtyllën e majtë Boaz (Në Atë ka forcë).

Pajisja e Tempullit

(1 Mbr. 7,23-51)

4 Solomoni urdhëroi të bënin një altar bakri, i cili ishte 10 metra i gjatë, 10 metra i gjerë dhe 5 metra i lartë.

²Gjithashtu, ai porositi të derdhnin një legen bakri të madh dhe të rrumbullakët, «Detin». Diametri i tij ishte 5 metra, perimetri 15 metra, kurse thellësia 2,5 metra. ³Nga ana e jashtme, poshtë buzës, legeni ishte stolisur me dy radhë kungujsh, që ishin derdhur në një derdhje me të; në një gjysmë metri ishin vënë 10 kunguj. ⁴Legeni mbahej prej 12 qesh, të radhitur në grupe treshe; çdo grup shihte në një drejtim të ndryshëm të horizontit. ⁵Buza e legenit ishte e lakuar nga jashtë, siç lakohet një kupë ose petalet e zambakut. Metali ishte rreth 8 cm i trashë. Legeni nxinte rreth 600 hektolitra.

⁶Përveç kësaj, Solomoni urdhëroi t'i punonin edhe 10 legenë më të vegjël. Pesë prej tyre i vendosën në anën e djathtë të «Detit», kurse pesë në anën e majtë. Në ta laheshin pjesët e flive që ishin caktuar për t'u djegur mbi altar. Uji në legenin e madh ishte vetëm për t'u larë priftërinjtë.

⁷Me urdhër të Solomonit dhe sipas modelit që bëri vetë, u punuan edhe dhjetë shandanë të artë. Ata u vunë në sallën e madhe të Tempullit, pesë në anën e djathtë dhe pesë në anën e majtë. ⁸U bënë edhe dhjetë tavolina, të cilat u vunë po atje, pesë në anën e djathtë dhe pesë në anën e majtë. Përveç këtyre, Solomoni urdhëroi të prodhonin edhe njëqind kupa të arta (për pritjen e gjakut të flive).

⁹Pastaj urdhëroi ta ndërtonin oborrrin e brendshëm, ku mund të hynin vetëm priftërinjtë, dhe oborrrin e jashtëm të madh. Për këto urdhëroi të prodhonin porta, kanatet e të cilave ishin lyer me bronz. ¹⁰Në anën e djathtë të hyrjes së Tempullit, në skajin juglindor të ndërtesës, u ngrit një legen i madh.

^{11a}Hurami i bëri edhe të gjitha pajisjet e tjera të Tempullit, si kova, lopata dhe kupat për pritjen e gjakut të flive.

Lista përmbledhëse e mjeteve të caktuara për Tempullin

^{11b-16}Të gjitha këto punime për Tempullin e Zotit, Hurami i bëri sipas porosisë së mbretit Solomon. Çdo pjesë e tij ishte derdhur prej bakri dhe sipërfaqja në fund ishte lustruar. Këtu është një listë e plotë e të gjitha pjesëve:

Dy shtylla; dy kapitela në formë kupash për shtyllat; dy gërshetime bordurash për kapitulet; katërqind shegë të varura mbi bordurat e secilit kapitel në dy radhë prej njëqind shegësh secila; dhjetë karroca të vogla; dhjetë legenë për t'u vënë në karroca; legeni i madh; dymbëdhjetë qe, si bazë për legenin; përveç këtyre, kupat për pritjen e gjakut, lopatat, si dhe kovat për largimin e hirit.

¹⁷Mbreti urdhëroi që të gjitha këto pjesë të derdheshin në luginën e Jordanit, në shtresat shumë të mëdha të baltës midis Sukotit dhe Cartanit. ¹⁸Meqë ishin aq shumë pjesë, ai hoqi dorë nga caktimi i peshës së bakrit të përpunuar.

¹⁹⁻²²Solomoni urdhëroi që t'i prodhonin edhe pajisjet e shenjta për Tempullin e Zotit: altarin për djegien e temjanit; tavolinën për bukët e kushtuara; bordurat e shandanëve në formë lulesh; llambat dhe gërshërët për fitilat; pajisjet për t'i shuar fitilat; kupat për pritjen e gjakut, lugët dhe mangallin; dyert e shenjtërores së brendshme dhe dyert e hyrjes së Tempullit. Të gjitha këto sende ishin bërë prej ari.

5 Pasi e mbaroi Tempullin dhe pajisjen e tij, nxori dhuratat që ia kishte shuguruar Zotit i ati, Davidi. Argjendi, ari, si dhe të gjitha enët u futën në thesarin e Tempullit.

Arka e besëlidhjes sillet në Tempull

(1 Mbr. 8,1-9)

²Pas kësaj, mbreti Solomon thirri tek ai në Jerusalem pleqtë e Izraelit, si dhe përfaqësuesit e të gjitha fiseve dhe klaneve. Ata duhej ta merrnin arkën e besëlidhjes së Zotit nga Cioni, qyteti i Davidit, për ta futur në Tempull. ³Për këtë të gjithë burrat e Izraelit erdhën te mbreti Solomon, me rastin e festës së tëbanave në muajin e shtatë.

⁴Kur pleqtë ishin mbledhur, levitët e hodhën në sup arkën e besëlidhjes dhe e mbajtën gjer lart në Tempull. Me ndihmën e priftërinjve çuan në Tempull edhe Tendën e shenjtë dhe të gjitha pajisjet. ⁶Mbreti Solomon dhe mbarë bashkësia ishin në festë dhe flijuan para arkës një sasi të madhe delesh dhe qesh, më shumë nga sa mund të numëroheshin.

⁷⁻⁸Pastaj priftërinjtë e çuan arkën në vendin e paracaktuar në dhomën më të prapme të Tempullit, në shenjtëroren e brendshme. Ata e vendosën atë nën flatrat e hapura të engjëjve rojtarë. Flatrat shtriheshin mbi arkën dhe shufrat mbajtëse. ⁹Shufrat ishin aq të gjata, saqë fundet e tyre arrinin deri në hyrjen e shenjtërores së brendshme; por nuk dilnin në dhomën e parë të shenjtërores së jashtme. Arka gjendet atje edhe sot. ¹⁰Në arkë ishin vetëm dy rrasat e gurit që Moisiu i kishte futur në të në malin e Perëndisë, në Horev. Mbi to ishte shkruar dokumenti i besëlidhjes që Zoti kishte bërë me izraelitët kur dolën nga Egjipti.

¹¹Priftërinjtë dolën përsëri nga Tempulli. Për këtë ditë, të gjithë priftërinjtë ishin bërë gati për të kryer detyrat e tyre, madje edhe ata, grupet e të cilëve nuk ishin me shërbim në këtë kohë. ¹²Edhe këngëtarët e Tempullit, levitët Asaf, Heman dhe Judutun me të gjithë bijtë dhe farefisin e tyre, ishin të pranishëm. Ata mbanin rroba prej liri të hollë dhe rrinin gati me cimbalet, harpat dhe lahutat e tyre, në anën lindore të altarit. Pranë tyre qëndronin 120 priftërinj me trumbeta. ¹³Të gjithë bashkë, muzikantët dhe këngëtarët, filluan t'u binin cimbeleve dhe veglave të tjera dhe të këndonin, duke krijuar një harmoni tingujsh e zërash, që lavdëronin Zotin me fjalët: «Zoti është i mirë ndaj nesh; dashuria e tij kurrë nuk pushon!» Në këtë moment, një re e mbushi mbarë shenjtëroren. ¹⁴Priftërinjtë nuk mund ta vazhdonin më shërbimin e tyre, sepse madhështia e Zotit e mbushte mbarë Tempullin.

6 Atëherë Solomoni iu lut Zotit: "O Zot, ti ke thënë: «Banoj në errësirën e reve.» ²Prandaj të kam ndërtuar këtë shtëpi madhështore, ku mund të banosh përgjithmonë!"

Fjalimi i inaugurimit

(1 Mbr. 8,12-21)

³Pastaj mbreti iu drejtua kishës së izraelitëve. I përshëndeti të gjithë të mbledhurit me urim bekimi dhe tha:

⁷I lavdëruar qoftë Zoti, Perëndia e Izraelit! Ai ka realizuar atë që i premtoi atit tim, Davidit, kur i tha: ⁵«Që kur e kam nxjerrë popullin tim, Izraelin, nga Egjipti dhe e kam sjellë në këtë vend, nuk kam zgjedhur asnjërin prej qyteteve, ku banojnë fiset e Izraelit, për të thënë se atje duhet ndërtuar një tempull ku njerëzit mund të më luten. As nuk kam zgjedhur ndonjërin për të sunduar mbi popullin tim, Izraelin. ⁶Por tani kam zgjedhur Jerusalemin. Këtu duhet të më adhurojë populli. Kam zgjedhur edhe Davidin: ai duhet të bëhet sundimtar mbi popullin tim, Izraelin.» ⁷Ati im, Davidi, donte të ndërtonte një tempull për nder të Zotit, Perëndisë së Izraelit. ⁸Por Zoti i tha: «Gëzohem që ke për qëllim të më ndërtosh një tempull. ⁹Megjithatë jo ti, por biri që do të të lindë, do ta realizojë këtë plan.» ¹⁰Këtë premtim Zoti e ka mbajtur: Unë u bëra mbret, si bir i atit tim, Davidit, dhe ndërtova Tempullin, ku mund t'i lutemi Zotit, Perëndisë së Izraelit. ¹¹Në këtë Tempull vendosa edhe arkën e besëlidhjes, ku gjenden rrasat e besëlidhjes që Zoti bëri me izraelitët.»

¹²Pastaj Solomoni iu afrua altarit të Zotit, dhe në sy të mbarë kishës, ngriti duart e tij drejt qiellit. ¹³Për këtë ai kishte urdhëruar të bënin një podium bakri, të cilin e kishte ngritur në oborrin e jashtëm. Podiumi ishte 2,5 metra i gjatë dhe 1,5 metër i lartë. Solomoni u ngjiti mbi të, ra në gjunjë para syve të mbarë kishës së izraelitëve, ngriti duart drejt qiellit ¹⁴dhe u lut:

«O Zot, ti Perëndi i Izraelit! As në qiell e as në tokë nuk ka Perëndi si ti. Ti qëndron besnik ndaj besëlidhjes me shërbëtorët e tu dhe ua tregon mirësinë dhe dashurinë tënde të gjithë atyre që të shërbejnë me gjithë zemër. ¹⁵Kështu je sjellë me atin tim, Davidin. Dita e sotme është një dëshmi që ti e ke mbajtur premtimin tënd. ¹⁶O Zot, ti Perëndi i Izraelit, tani plotësoje edhe premtimin tjetër që i dhe atit tim, Davidit: që në fronin e Izraelit gjithnjë do të ulet njëri nga pasardhësit e tij, me kusht që ata të të shërbejnë po me aq besnikëri sa edhe ai. ¹⁷O Perëndi e Izraelit, le të plotësohet ajo që i premtove atit tim, Davidit!

¹⁸Por, mos je tepër i lartë për të banuar midis nesh, njerëzve? Mbarë qielli është tepër i vogël për ty, aq më pak ky tempull që të ndërtova. ¹⁹O Zot, Perëndia ime!

Përmbushe lutjen time të përlutë dhe dëgjoje kërkesën që të paraqes sot: ²⁰Drejtoje natë e ditë shikimin tënd mbi këtë shtëpi! Ti ke premtuar se këtu mund të të gjejmë. ²¹Më dëgjo, kur të të thërras që këtej, dhe dëgjoje lutjen e popullit tënd, Izraelit! Kur të të thërrasim duke qëndruar në këtë vend, atëherë na dëgjo atje, në banesën tënde qiellore. Na i përmbush lutjet dhe na i fal të gjitha mëkatet!»

Tempulli si vend i lutjes

²²Kur dyshohet se një njeri i ka bërë keq një tjetri dhe ai sillet këtu, tek altari yt, për t'u betuar për pafajësinë e tij, ²³atëherë dëgjoje këtë në qiell dhe ndaje drejtësinë: nxirre në dritë në qoftë se ai është i pafajshëm ose jo.

²⁴Në qoftë se izraelitët, populli yt, pasi janë mundur nga armiku, sepse nuk të kanë dëgjuar, kthehen përsëri tek ti, e lavdërojnë emrin tënd dhe këtu, në shtëpinë tënde, të luten për mëshirë, ²⁵atëherë dëgjoje në qiell: falja popullit tënd fajin e tij dhe ktheje në vendin që u dhe atyre e të parëve të tyre.

²⁶Kur nuk bie shi në vend, sepse banorët e tij nuk të dëgjuan dhe ata e pranojnë dorën tënde ndëshkuese, pendohen dhe të luten, i drejtohen këtij tempulli dhe e lavdërojnë emrin tënd, ²⁷atëherë dëgjoje në qiell: falja popullit tënd dhe mbretit të tij fajin që kanë bërë, tregoj se ç'duhet të bëjnë dhe le të bjerë përsëri shi në vendin që ia ke dhënë popullit tënd për pronë të qëndrueshme.

²⁸Kur në vend bie zi buke, kur shkatërrohet drithi nga zhegu i vapës, nga sëmundjet ose nga dëmtuesit, kur armiku i sulet vendit ose murtaja bën kërdrinë, ²⁹atëherë dëgjoje lutjen që të drejton një individ ose mbarë popullit izraelit. Kur ndokujt i dhemb zemra nga halli që ka dhe i shtrin duart, duke u lutur drejt këtij tempulli, ³⁰dëgjoje në banesën tënde qiellore: falja fajin e tij dhe ndihmoje! Por sillu me secilin siç e meriton. Ti i di mendimet më të fshehta të njerëzve dhe ua sheh zemrat. ³¹Atëherë ata do të të respektojnë dhe do të të dëgjojnë gjatë gjithë kohës që banojnë në vendin që u dhe të parëve tanë. ³²Në qoftë se një i huaj, që nuk i takon popullit tënd, vjen këtu nga një vend i largët, sepse ka dëgjuar për veprat e mëdha që ke bërë ti për popullin tënd, drejtohet nga ky tempull e të lutet, ³³dëgjoje në banesën tënde qiellore dhe plotësoje lutjen e tij. Atëherë të gjithë popujt e botës do ta kuptojnë se ti je Perëndia e vërtetë dhe do të të adhurojnë siç të adhuron populli yt. Dhe ata do ta pranojnë se ti e ke shtëninë në dorë këtë tempull që të kam ndërtuar.

³⁴Kur populli yt shkon në luftë në emrin tënd dhe nga larg të lutet, duke drejtuar shikimin drejt qytetit që ke zgjedhur dhe drejt tempullit që të kam ndërtuar, ³⁵dëgjoje lutjen e tij në qiell dhe ndihmoje të fitojë të drejtën e tij.

³⁶Ndoshta izraelitët do të shkojnë aq larg, saqë do të ngrenë krye kundër teje – nuk ka asnjë që nuk bën gabim, – dhe ti do të zemërohesh dhe do t'i dorëzosh tek armiqtë e tyre, që do t'i largojnë në vend të huaj, afër ose larg. ³⁷³⁸Ndoshta atje do të vijnë në vete, do të kthehen me gjithë zemër tek ti, do ta pranojnë para teje: «Kemi vepruar keq, nuk të kemi dëgjuar», dhe do të të luten me shikimin drejtuar nga vendi që u dhe të parëve të tyre, nga qyteti që vetë e zgjodhe dhe nga tempulli që të kam ndërtuar. ³⁹Edhe atëherë, dëgjoje lutjen e tyre në banesën tënde qiellore dhe ndihmoje të fitojnë të drejtat e tyre! ⁴⁰O Perëndia ime, shikoj me dashamirësi secilin që të lutet këtu dhe dëgjoje lutjen e tij!

⁴¹Dhe tani, O Zot, o Perëndia jonë, ngrihu dhe shoqëroje arkën tënde, simbolin e fuqisë sate shumë të madhe! Eja në vendin e pushimit tënd! Jepu priftërinjve të tu fuqi të plotë, për të na gjetur ndihmën tënde! Le të brohorasin nga gëzimi të gjithë besnikët e tu! ⁴²Mos e refuzo mbretin, që vetë e ke caktuar! Mendo për dëshmitë e mirësisë sate, që i premtove shërbëtorit tënd, Davidit!”

Festat e para në Tempull

(1 Mbr. 8,62-66)

7 Kur Solomoni e kishte mbaruar lutjen e tij, nga qielli ra zjarri dhe përpiu flijimin e përkushtimit dhe flijimet e tjera. Madhështia e Zotit e mbushi Tempullin, ²kështu që priftërinjtë nuk mund të hynin në të. ³Kur e panë izraelitët si ra zjarri nga qielli dhe si u shfaq madhështia e Zotit përmbi Tempull, të gjithë ranë në gjunjë dhe u përkulën duke mbështetur kokën në kalldrëm; ata e adhuruan Zotin dhe e lavdëruan me fjalët që vijojnë: «Zoti është i mirë ndaj nesh, dhe dashuria e tij kurrë nuk pushon!» ⁴⁻⁵Pastaj, mbreti Solomon bashkë me mbarë bashkësinë, festoi shugurimin e Tempullit me një flijim të madh. Për gostinë e festës u therën 22.000 qe dhe 120.000 dele. ⁶Priftërinjtë kryenin shërbimin e tyre dhe levitët e radhitur u binin instrumenteve të tyre, që mbreti Davidi kishte urdhëruar t'i bënin. Me to levitët përcillnin këngët e falënderimit të Davidit. Ata e lavdëruan Zotin me këngën: «Dashuria e tij kurrë nuk pushon!» Njëkohësisht, priftërinjtë u binin trumbetave të tyre, ndërsa mbarë populli qëndronte në këmbë. ⁷Meqë altari para Tempullit ishte tepër i vogël për sasinë e madhe të flive, Solomoni e bëri altar flijimi gjithë pjesën e mesme të oborrit të brendshëm. Atje urdhëroi që të kushtonin flijime përkushtimi e blatime drithore dhe të dignin pjesët me dhjamë të flijimeve të miqësisë. ⁸Me rastin e shugurimit të Tempullit, Solomoni e mbarë populli festuan për një javë edhe festën e tëbanave. Ishte një grumbullim i madh njerëzish, të cilët kishin ardhur nga gjithë vendi, që nga Levo-Hamati në veri, deri në luginën në kufirin egjiptian, në jug. ⁹Ditën e tetë u zhvillua festimi përmbyllës. Për shtatë ditë rresht ata kishin festuar shugurimin e Tempullit dhe pas kësaj, edhe shtatë ditët e festës së tëbanave. ¹⁰Ditën e 23-të të muajit të shtatë Solomoni e liroi popullin. Të gjithë shkuan nëpër shtëpitë e tyre të gëzuar dhe të kënaqur, për të gjitha të mirat që Perëndia i kishte shprehur Davidit, Solomonit dhe mbarë popullit izraelit.

Zoti i përgjigjet lutjes së Solomonit

(1 Mbr. 9,1-9)

¹¹Solomoni e kishte mbaruar Tempullin e Zotit dhe pallatin mbretëror. Gjithçka që kishte ndërmarrë të bënte, kishte shkuar mbarë. ¹²Një natë, atij iu shfaq Zoti e i tha: "Lutjen tënde e dëgjova dhe këtë Tempull e kam caktuar për të m'i kushtuar këtu flijimet tuaja. ¹³Mund të ndodhë që ta mbyll qiellin dhe atëherë nuk do të bjerë shi, që t'u jap urdhër karkalecave ta shkretojnë tokën ose të bëj që murtaja të bjerë mbi popullin. ¹⁴Por në qoftë se ky popull, që e kam bërë popullin tim, vjen në vete, më lutet dhe kthehet prej rrugës së tij të gabuar dhe vjen tek unë, atëherë do ta dëgjoj në qiell lutjen e tij. Do t'ia fal të gjitha mëkatet dhe do ta shëroj përsëri vendin nga dëmi. ¹⁵Do të shikoj me dashamirësi secilin që më lutet dhe do ta përmbush lutjen e tij. ¹⁶Unë vetë e kam zgjedhur këtë Tempull dhe e kam bërë një vend ku gjithnjë mund të më gjeni. Sytë e mi gjithnjë janë të drejtuar nga ky tempull, këtu është drejtuar tërë zemra ime. ¹⁷Dhe në qoftë se ti më shërben si ati yt, Davidi, dhe i zbaton të gjitha urdhërimet e mia, ¹⁸do ta përforcoj sundimin tënd dhe sundimin e pasardhësve të tu. Sepse kam bërë besëlidhje me atit tënd dhe i kam premtuar: «Mbret mbi Izraelin do të jetë gjithnjë njëri prej pasardhësve të tu.»

¹⁹Por, në qoftë se ju më ktheni shpinën dhe nuk i dëgjoni më urdhërimet e mia dhe u shërbeni perëndive të tjera, ²⁰atëherë do t'ju dëboj prej vendit që ju kam dhënë.

Nuk do të interesohem më për shtëpinë, ku mund të më gjenit dhe do të bëj që të gjithë popujt t'ju përbuzin e t'ju vënë në lojë.

²¹Atëherë, të gjithë ata që do të kalojnë pranë kësaj ndërtese, tani kaq madhështore, do të pyesin të hutuar: «Përse Zoti e ka shkretuar kështu këtë vend dhe këtë tempull?» ²²Dhe do t'u përgjigjen: «Sepse i kthyen shpinën Zotit, Perëndisë së të parëve. Ai i nxori nga Egjipti, por ata iu drejtuan perëndive të tjera, i adhuruan dhe u shërbyen atyre. Për këtë arsye, Zoti ka sjellë mbi ta të gjitha këto fatkeqësi.»

Ndërmarrjet e tjera të Solomonit

(1 Mbr. 9,10-28)

8 Për 20 vjet Solomoni kishte ndërtuar Tempullin e Zotit dhe pallatin e tij personal. ²Pas kësaj, ai i zgjeroi qytetet që i kishte dhënë Hiramit, dhe në to vendosi izraelitët.

³Pastaj shkoi në luftë kundër qytetit Hamat-Cova dhe e pushtoi. ⁴Fortifikoi edhe Tadmorin në stepë, si dhe të gjitha qytetet që kishte ndërtuar në krahinën e Hamatit, në të cilat kishte krijuar depo ushqimesh. ⁵Bet-Horonin e sipërm dhe Bet-Horonin e poshtëm i shndërroi në kështjella, të cilat ishin të siguruara me mure, kurse portat e tyre me shula të fortë. ⁶Gjithashtu, ai fortifikoi Baalatin, si dhe të gjitha qytetet ku strehonte trupat për karrocet e luftës dhe ku grumbullonte rezerva ushqimore. Edhe në Jerusalem, në malet e Libanit dhe në mbarë mbretërinë e tij ndërtoi gjithçka që kishte planifikuar.

⁷⁻⁸Gjithçka që Solomoni urdhëroi të ndërtohej, u bë me angari. Për këtë, ai vuri në punë të gjithë pasardhësit e atyre që banonin në atë vend para ardhjes së izraelitëve, të gjithë ata që izraelitët nuk mund t'i shfarosnin, ç'kishin mbetur prej amorasve, hitasve, perisasve, horasve dhe jevusasve. Punë të tilla ata duhet të bëjnë edhe sot. ⁹Por, prej izraelitëve Solomoni nuk detyroi asnjëri të bënte angari, por i bëri ata ushtarë, oficerë dhe karrocierë. ¹⁰Në administrimin e provincave mbreti Solomon kishte 250 kryembikëqyrës.

¹¹Solomoni ishte martuar me një bijë të faraonit. Ai i ndërtoi asaj një pallat, që të mund të rrinte atje, jashtë qytetit të Davidit. Solomoni tha me vete: «Gruaja ime nuk duhet të banojë në shtëpinë e mbretit David. Pranë kësaj shtëpie ka qëndruar dikur arka e besëlidhjes, prandaj mbarë rrethina është bërë e shenjtë.»

¹²Pas mbarimit të Tempullit, mbi altarin para shenjtërores së jashtme, Solomoni, rregullisht, i kushtonte Zotit flijime përkushtimi, ¹³të shtunave, në festën e hënës së re dhe në tri festat e mëdha të vitit: festën e bukëve të ndorme, festën e rrëshajëve dhe festën e tëbanave. Kështu e kishte caktuar Moisiu. ¹⁴Sipas udhëzimeve që kishte marrë nga i ati, Davidi, Solomoni i ndau priftërinjtë në grupe të ndryshme, sipas të cilave ata duhej të kryenin shërbimin e tyre. Kështu bëri edhe me levitët që i ndihmonin priftërinjtë dhe që përgjigjeshin për këndimin në Tempull, sipas nevojës, për çdo ditë. Edhe rojtarët e portave i ndau në grupet e tyre të shërbimit, siç e kishte caktuar Davidi, njeriu i Perëndisë. ¹⁵Në asnjë pikë nuk u largua nga ajo që kishte caktuar Davidi në lidhje me priftërinjtë, levitët dhe thesaret e Tempullit.

¹⁶Kështu u krye gjithçka që Solomoni kishte ndër mend të bënte, që nga dita e vënies së gurit të themelit të Tempullit, deri në ditën e mbarimit të tij. Tempulli i Zotit ishte gati.

¹⁷Atëherë Solomoni shkoi edhe në Ecjon-Gever në bregdetin edomas të Detit të Kuq. ¹⁸Hiramit i dërgoi atij atje detarë të sprovuar. Bashkë me njerëzit e Solomonit ata lundruan në Ofir dhe që andej i sollën Solomonit 15 tonë ar.

Fama dhe dituria e Solomonit

(1 Mbr. 10,1-13)

9 Solomoni u bë aq i njohur, sa që i shkoi nami deri te mbretëresha e Shebës. Ajo mori rrugën për në Jerusalem për ta vënë në provë diturinë e tij me pyetje tinzare. Mbretëresha mbërriti atje me një suitë të madhe. Devetë e saj ishin ngarkuar me vajra aromatike, me ar dhe me gurë të çmueshëm.

Kur erdhi te Solomoni, ajo e pyeti për një numër gjëzash, të cilat i kishte përgatitur vetë. ²Solomoni iu përgjigj të gjithave; atë nuk e hutuan as pyetjet më të vështira. ³Urtësia e Solomonit i la mbresë të madhe mbretëreshës. Ajo vizitoi edhe pallatin e tij. ⁴Pa ushqimet dhe pijen që u vunë përpara mysafirëve, ministrat që ishin ulur në tryezë sipas radhës të tyre, dhe shërbëtorët që u shërbenin të veshur me rroba të çmueshme. Ajo pa edhe procesionin madhështor, që bëhej kur Solomoni hipte në Tempullin e Zotit.

Ajo mbeti gojëhapur nga habia, ⁵dhe i tha Solomonit: «Ata që më kanë treguar, në vendin tim, për ty dhe për urtësinë tënde, nuk e kanë tepruar. ⁶Atje nuk mund ta besoja, por tani u binda me sytë e mi. Dituria dhe pasuria jote ia tejkalojnë asaj që kisha dëgjuar për to. Madje nuk më kanë treguar as gjysmën e së vërtetës. ⁷Sa të lumtur janë të gjithë ata që rrinë çdo ditë rreth teje dhe që dëgjojnë fjalët e tua të urta!

⁸Zoti, Perëndia jote, u lavdëroftë që të zgjodhi dhe që të besoi ty sundimin mbi Izraelin. Meqë dashuria e tij ndaj popullit të vet kurrë nuk pushon, të ka emëruar mbret për t'u kujdesur që të mos shkelet drejtësia.»

⁹Pastaj i dha Solomonit katër tonë ar, një shumicë vajrash aromatike dhe shumë gurë të çmueshëm.

Në Jerusalem, kurrë më parë nuk kishte pasur kaq shumë vajra aromatike sa atëherë.

¹⁰Meqë ra fjala, anijet e mbretit Hiram, që sillnin ar nga Ofiri, sillnin edhe ngarkesa të mëdha drurësh dhe gurësh të çmueshëm. ¹¹Solomoni urdhëroi që të shtroheshin me parket dyshemetë e Tempullit të Zotit dhe pallatit mbretëror. Po prej druri bëri edhe veglat muzikore me tela për këngëtarët e Tempullit. Gjer më sot nuk është parë një gjë e tillë në vendin e Judës.

¹²Solomoni ia përmbushi mbretëreshës së Shebës të gjitha dëshirat. Ai i dhuroi shumë më tepër mallra se ato që i kishte sjellë ajo. Pastaj mbretëresha me suitën e saj u kthye në vendin e vet.

Madhështia, pasuria dhe fuqia e Solomonit

(1 Mbr. 10,14-25)

¹³Brenda vetëm një viti mbretin Solomon e furnizuan me 23 tonë ar. ¹⁴Përveç kësaj, ai merrte ar edhe nga tatimet e tregtarëve të mëdhenj dhe të tregtarëve të tjerë, si dhe nga kontributet me ar dhe me argjend që i sillnin guvernatorët e provincave të tij dhe mbretërit arabë.

¹⁵Solomoni urdhëroi që të punonin 200 mburoja të gjata dhe t'i lyenin me ar. Për çdo mburojë nevojiteshin 7 kg ar. ¹⁶Pastaj urdhëroi që të punonin 300 mburoja të rrumbullakëta, secila e lyer me 1,75 kg ar. Këto mburoja urdhëroi t'i vinin në «Pyllin e Libanit», në sallën e madhe pranë pallatit të tij.

¹⁷Po me urdhër të tij, u punua edhe një fron i madh, i shtruar me fildish dhe me ar të kulluar. ¹⁸⁻¹⁹Gjashtë shkallare të çonin deri lart te froni, dhe në çdo shkallare nga të dyja anët qëndronte një figurë luani. Nga një figurë luani kishte edhe në të dyja anët e mbështetëses së fronit. Froni kishte edhe një stol të vogël prej ari për të mbështetur këmbët. Asnjë mbret tjetër nuk kishte urdhëruar të punonin një fron kaq madhështor.

²⁰Të gjitha gotat e Solomonit dhe të gjitha pajisjet e tjera që ishin në sallën e madhe të quajtur «Pylli i Libanit», ishin prej ari të kulluar. Argjendi nuk vlente asgjë në kohën e Solomonit. ²¹Mbreti kishte një flotë tregtare që lundronte e sigurt me ekuipazhe prej burrave të mbretit Hiram. Çdo tre vjet anijet ktheheshin dhe sillnin me vete ar, argjend, fildish dhe lloje të ndryshme majmunësh.

²²Kështu, mbreti Solomon ua kaloi të gjithë mbretërve të botës në pasuri dhe në dituri. ²³Të gjithë mbretërit vinin tek ai për të dëgjuar fjalët e tij dhe për t'u njohur me urtësinë që i kishte dhënë Perëndia.

²⁴Të gjithë i sillnin dhurata si: enë argjendi dhe ari, rroba dhe armë, vajra të çmueshme, kuaj dhe mushka. Kështu vazhdoi vit pas viti.

²⁵Solomoni kishte 4.000 karroca, dhe ndërtoi stalla për 12.000 kuaj karrocash. Një pjesë prej tyre ishte vendosur në Jerusalem, kurse të tjerët ishin strehuar në qytetet që i kishte zgjeruar për këtë qëllim.

²⁶Solomoni sundonte mbi të gjithë mbretërit që gjendeshin në territorin midis Eufratit, vendit të filistenjve dhe Egjiptit. ²⁷Nën mbretërimin e Solomonit argjendi në Jerusalem ishte bërë aq i zakonshëm, sa edhe druri i fikut të detit në zonën kodrinore të Judës. ²⁸Kuajt e tij importoheshin nga Muzuri (i Cilicisë) dhe nga të gjitha vendet e tjera të mundshme.

Fundi i mbretërimit të Solomonit

(1 Mbr. 11,41-43)

²⁹Gjithçka tjetër për mbretërimin e Solomonit nga fillimi deri në fund, mund të lexohet në shpjegimet e profetit Natan, si dhe në shënimet e profetit Ahija nga Shilo, dhe në vegimet e profetit Ido, që kanë të bëjnë me Jaravamin, birin e Nevatit. ³⁰Solomoni mbretëroi për 40 vjet në Jerusalem mbi mbarë Izraelin.

³¹Kur vdiq, e varrosën në qytetin e Davidit. Fronin e trashëgoi i biri, Rëhavami.

Mbreti përbuz këshillat e mira

(1 Mbr. 12,1-20)

10 Rëhavami shkoi në Shehem, se pse fiset veriore donin ta bënin mbret atje. ²Kur e mori vesh Jaravami, biri i Nevatit, u kthye nga Egjipti, ku kishte ikur për shkak të Solomonit. ³Izraelitët dërguan njerëz ta thërrisnin, dhe ai u paraqit para Rëhavamit bashkë me burrat e tjerë të Izraelit që ishin mbledhur. Ata i thanë: ⁴«Ati yt na ka ngarkuar me kontribute të larta dhe me angari të rëndë. Na e lehtëso barrën, atëherë do të të pranojmë si mbret.»

⁵«Kthehuni pasnesër!» – iu përgjigj Rëhavami. Kur ata ikën, ⁶mbreti u këshillua me pleqtë që kishin qenë në shërbim të të atit, Solomonit. Ai i pyeti: «Çfarë më këshilloni? Ç'përgjigje duhet t'i jap popullit?» ⁷Ata e këshilluan: «Tregohu i mirë dhe zemërgjerë me popullin, plotësojau kërkesat që kanë. Në qoftë se i dëgjon, ata do të bëhen shërbëtorët e tu përgjithmonë.»

⁸Rëhavamit nuk i pëlqeu këshilla e pleqve. Ai pyeti të rinjtë, që ishin rritur me të dhe tani ishin në shërbim të tij: ⁹«Çfarë më këshilloni ju? Si duhet t'u përgjigjem këtyre njerëzve, të cilët kërkojnë prej meje që t'ua lehtësoj barrën?» ¹⁰⁻¹¹Ata e këshilluan: «Thuaju: Gishti im është më i trashë se beli i atit tim. Ati im ju ka ngarkuar me një barrë të rëndë; unë do ta rëndoq edhe më. Ai ju ka nxitur me kamxhikë, kurse unë do t'ju nxis me kamxhikë me gjemba.»

¹²Ditën e tretë, sipas afatit, Jaravami dhe mbarë populli u paraqit para Rëhavamit. ¹³Mbreti Rëhavam u dha një përgjigje të rëndë. Nuk ndoqi këshillën e pleqve, ¹⁴por veprroi sipas këshillës së moshatarëve të tij. Ai tha: «Ati im ka kërkuar shumë prej jush, por unë do të kërkoj edhe më shumë. Ai ju ka nxitur me kamxhikë, kurse unë do t'ju nxis me kamxhikë me gjemba.» ¹⁵Mbreti bëri veshin e shurdhër para lutjes së popullit. Kështu deshi Zoti, sepse fjala që kishte thënë nëpërmjet Ahijës nga Shilo, duhej të realizohej.

Izraeli mohon dinastinë e Davidit

¹⁶Kur njerëzit e fiseve veriore vunë re se mbreti nuk donte t'i pranonte kërkesat e tyre, thirrën: «Çfarë lidhjeje kemi ne me dinastinë e Davidit? E ç'kemi ne të përbashkët me birin e Jishait? Burra të Izraelit, ngrihuni dhe shkoni në shtëpi! E ti, pasardhës i Davidit, merru me mbretërinë tënde!» Mbledhja u shpërnda. ¹⁷Vetëm izraelitët që banonin në qytetet e Judës, e pranuan Rëhavamin si mbret.

¹⁸Kur Rëhavami bëri edhe një përpjekje dhe dërgoi përfaqësuesit e fiseve veriore, Adoniram, përgjegjës

për angarinë, ata e pritën me breshri gurësh, kështu që ai vdiq. Mbreti mezi mund të shpëtonte, duke hipur në karrocën e tij dhe iku në Jerusalem.

¹⁹Fiset veriore e mohuan dinastinë e Davidit dhe gjer më sot rrinë të ndarë nga ajo. Vetëm fisi i Judës ende merr anën e pasardhësve të Davidit.

Zoti ndalon ripushtimin e Izraelit verior

(1 Mbr. 12,21-24)

11 Rëhavami u kthye në Jerusalem dhe mobilizoi një ushtri prej 18.000 luftëtarësh të sprovuar prej fiseve të Judës dhe të Benjamin. Ata do të niseshin për luftë kundër Izraelit, që biri i Solomonit të ruante mbretërinë e tij. ²Por Zoti i tha profetit Shemaja: ³“Po të jap një lajm për mbretin Rëhavam dhe për të gjithë izraelitët prej Judës dhe Benjamin. Lajmëroji: ⁴Zoti thotë: «Mos luftoni kundër vëllezërve tuaj! Kthehuni në shtëpi. Unë vetë kështu kam dashur.»”
Ata i dëgjuan udhëzimet e Zotit dhe hoqën dorë nga plani për të luftuar kundër Jaravamit.

Fortesat e Rëhavamit

⁵⁻¹⁰Rëhavami e kishte selinë e tij në Jerusalem. Ai fortifikoi një varg qytetesh në territorin e Judës dhe Benjamin, dhe konkretisht qytetet Bet-Lehem, Etam, Tekoa, Bet-Cur, Soho, Adullam, Gat, Maresha, Zif, Adorajim, Lakish, Azeka, Cora, Ajalon dhe Hevron. ¹¹Rëhavami i fortifikoi fort këto qytete dhe në to emëroi komandantë. Në to vuri edhe rezerva ushqimore, vaji dhe vere, ¹²si dhe depo armësh me mburoja dhe shtiza, për t'i përforcuar në çdo drejtim këto qytete. Kështu e konsolidoi sundimin e tij mbi Judën dhe Benjaminin.

♦ Këto kështjella formonin një linjë mbrojtëse kundër Egjiptit në rast se faraoni Shishak vendoste të sulmonte rishtas. Çdo kështjellë bllokonte hyrjen në luginat që të çonin në kodrat e Judesë, por duke lënë bosht luginën e Ajalonit për të tërhequr armikun në zonën e betejës.

Priftërinjtë dhe levitët lidhen me Rëhavamin

¹³Priftërinjtë dhe levitët, që banonin gjithkund në Izrael, kaluan në anën e Rëhavamit. ¹⁴Levitët u larguan nga kullotat dhe tokat e tyre dhe erdhën në Judë dhe në Jerusalem, sepse Jaravami dhe pasardhësit e tij i pengonin të kryenin shërbimet e tyre ndaj Zotit. ¹⁵Për të shërbyer në vendet e fljimit, Jaravami kishte caktuar kudo disa priftërinj të tjerë, të cilët u faleshin shtatoreve të perëndive të tyre në formë cjepsh dhe demash, që ata i kishin bërë vetë. ¹⁶Atëherë levitët e fiseve veriore ndoqën shembullin e të gjithë izraelitëve që donin të rrinin besnikë ndaj Zotit, Perëndisë së Izraelit. Ata erdhën në Jerusalem dhe atje ia kushtonin fljimet e tyre Zotit, Perëndisë së të parëve. ¹⁷Kështu, ndihmuan për ta konsoliduar mbretërinë e Judës dhe sundimin e Rëhavamit. Por kjo zgjati vetëm për tri vjet, koha gjatë së cilës të gjithë drejtoheshin sipas shembullit të Davidit dhe të Solomonit.

Familja e Rëhavamit

¹⁸Rëhavami u martua me Mahalatën; i ati i saj ishte Jerimoti, një bir i Davidit, kurse nëna e saj Avihaila, një bijë e Eliavit dhe mbesë e Jishait. ¹⁹Mahalata i lindi Rëhavamit bijtë Jeush, Shemarja dhe Zaham. ²⁰Pastaj Rëhavami u martua me Maahën, bijën e Avshalomit. Prej saj i lindën Avija, Atai, Ziza dhe Shelomiti. ²¹Rëhavami kishte gjithsej 18 gra dhe 60 shemra dhe ato i lindën 28 bij dhe 60 bija. Por Maahën e donte më shumë se të gjitha gratë e tjera të tij. ²²Prandaj ai e caktoi Avijën, birin e parë të Maahës, si trashëgimtar të fronit të tij dhe i dha vendin e parë ndër të gjithë vëllezërit. ²³Por Rëhavami sillej me urtësi edhe me bijtë e tij të tjerë. Ai i shpërndau nëpër të gjitha krahinat e Judës dhe të Benjamin dhe i emëroi komandantë të qyteteve të fortifikuara. Ai u jepte atyre të ardhura shumë të mëdha dhe u siguronte shumë gra.

Faraoni Shishak i sulet Izraelit

(1 Mbr. 14,25-28)

12 Kur Rëhavami ishte bërë i fuqishëm dhe kur e kishte konsoliduar sundimin e tij në Judë, ai dhe mbarë populli i tij nuk deshën t'ia dinin më për Ligjin e Zotit. ²Prandaj, vitin e pestë të mbretërimit të Rëhavamit, Zoti bëri që faraoni egjiptian Shishak të nisej për të sulmuar Jerusalemin. Zoti e bëri këtë, që të ndëshkonte pabesinë e mbretit dhe të popullit ndaj tij. ³Shishaku kishte një ushtri prej 1.200 karrocash dhe 60.000 kalorësh, dhe pas tyre vinin një numër shumë i madh mercenarësh; libianë, sukas dhe nubas. ⁴Në fillim, Shishaku pushtoi qytetet e fortifikuara të Judës dhe pastaj përparoi kundër Jerusalemit.

⁵Gjatë invadimit të Shishakut, Rëhavami dhe komandantët e Judës ishin tërhequr në Jerusalem. Atje profeti Shemaja shkoi tek ata dhe u tha: «Zoti ju dërgon fjalë e ju thotë: Meqë më keni kthyer shpinën, edhe unë do t'ju kthej shpinën dhe do t'ju dorëzoj te Shishaku!» ⁶Atëherë kryetarët e Judës dhe mbreti iu nënshtruan këtij vendimi gjyqësor të Perëndisë dhe thanë: «Zoti ka të drejtë!» ⁷Kur Zoti e kuptoi se ata e

pranuan padrejtësinë e tyre, i tha Shemajës: «Ata e kanë pranuar fajin e tyre; prandaj nuk do t'i vras. Zemërimi im nuk do të shkojë aq larg, saqë Shishaku ta shkatërrojë Jerusalemin; ata do të shpëtojnë përsëri gjallë. ⁸Por ata do të detyrohen t'i nënshtrohen atij, që ta shohin çfarë ndryshimi ka ndërmjet nënshtimit ndaj meje dhe atij ndaj mbretërve të vendeve të huaja.»

⁹Shishaku marshoi për në Jerusalem. Ai i zbrazi thesaret e Tempullit dhe të pallatit mbretëror. Mori me vete edhe të gjitha mburojat e arta që Solomoni kishte urdhëruar të bëheshin. ¹⁰Për t'i zëvendësuar, Rëhavami dha urdhër të bënin mburoja prej bakri dhe ia dorëzoi komandantit të rojës, që ishte vendosur në hyrjen e pallatit.

¹¹Sa herë që mbreti hynte në Tempullin e Zotit, rojtarët që e shoqëronin, i mbanin këto mburoja. Pastaj i kthenin përsëri në vendet e tyre.

¹²Meqë Rëhavami e kishte pranuar gabimin e tij, Zoti nuk hodhi mbi të tërë zemërimin e tij dhe nuk e shkatërroi plotësisht.

Në të vërtetë, në Judë ende kishte shumë veta që kishin mbetur besnikë ndaj Zotit.

Fundi i mbretërimit të Rëhavamit

¹³Rëhavami mund ta konsolidonte përsëri sundimin e tij dhe të vazhdonte të mbretëronte.

Rëhavami ishte 41 vjeç kur u bë mbret. Mbretëroi 17 vjet në Jerusalem, në qytetin që Zoti kishte zgjedhur në territorin e fisit të Izraelit për të ndenjtur afër popullit të tij. Nëna e Rëhavamit ishte amonase me emrin Naama.

¹⁴Rëhavami bëri veprime të dënueshme, sepse nuk donte t'ia dinte për vullnetin e Zotit.

¹⁵Gjithçka tjetër për Rëhavamin dhe veprat e tij, nga fillimi deri në fund, mund të lexohet në shpjegimet e profetit Shemaja. Atje gjendet edhe regjistrimi i familjes së tij.

Gjatë tërë kohës së mbretërimit të tij, kishte luftë ndërmjet tij dhe Jaravamit. ¹⁶Kur vdiq, e varrosën pranë paraardhësve të tij në qytetin e Davidit. Fronin e trashëgoi i biri, Avija.

Mbreti Avija

(1 Mbr. 15,1-8)

13 Avija u bë mbret i Judës në vitin e 18-të të mbretërimit të Jaravamit, mbretit të Izraelit. ²Ai mbretëroi 3 vjet në Jerusalem; nëna e tij quhej Mikeja dhe ishte një bijë e Avishalomit.

Edhe ndërmjet Avijës dhe Jaravamit kishte luftë. ³Avija doli në fushën e luftës me një ushtri prej 40.000 ushtarësh të aftë. Jaravami i doli para me 80.000 luftëtarë. ⁴Në kohën që ushtritë qëndronin përballë njëra-tjetrës, Avija hipi mbi malin Cemaraim në malësinë e Efraimit dhe thirri:

«Jaravam dhe ju të gjithë izraelitë, më dëgjoni! ⁵Ju duhet ta dini se Zoti, Perëndia e Izraelit, bëri me Davidin një besëlidhje të pakthyeshme. Në të u dha përgjithmonë Davidit dhe pasardhësve të tij sundimin mbi mbarë Izraelin. ⁶Por Jaravami, shërbëtori i Solomonit, ngriti krye kundër zotit të tij, birit të Davidit.

⁷Një grup aventurierësh të poshtër u lidhën me të dhe ai fitoi epërsinë mbi Rëhavamin, birin e Solomonit.

Rëhavami ishte atëherë ende shumë i ri për t'ua mbushur mendjen. ⁸Dhe tani, ju mendoni të dilni fitimtarë kundër mbretërimit që vetë Zoti bëri të kalonte në pasardhësit e Davidit. Ju jeni kaq të shumtë dhe keni shtoret e demave të artë që Jaravami jua ka bërë për perëndi. ⁹Priftërinjtë e Zotit, pasardhësit e Aharonit, dhe levitet ju i keni dëbuar. Për këtë ju keni emëruar priftërinj të tjerë, sipas zakonit të popujve të tjerë. Kushdo që vjen dhe sjell me vete një dem dhe shtatë desh, shugurohet prift, prift për perënditë që nuk janë perëndi! ¹⁰Por ne do të qëndrojmë besnikë ndaj Zotit, Perëndisë sonë! Nuk e kemi braktisur! Te ne, Zotit i shërbejnë si priftërinj pasardhësit e Aharonit dhe levitet bëjnë atë, me të cilën janë ngarkuar. ¹¹Çdo mëngjes dhe çdo mbrëmje i kushtojnë Zotit flijime përkushtimi dhe flijime me temjan. Mbi tavolinën e flijimit vihen rregullisht bukët e kushtuara dhe çdo mëngjes ndizen llambat në shandanët e artë. Ne u përmbahemi pikërisht udhëzimeve të Zotit, kurse ju e keni braktisur! ¹²Mendohuni mirë! Vetë Zoti është në anën tonë dhe na udhëheq! Edhe priftërinjtë e tij janë këtu, për të dhënë sinjalin me trumbeta për fillimin e luftës. Izraelitë, mos luftoni kundër Zotit, Perëndisë së të parëve tuaj! Nuk do t'ju shkojë mbarë!»

¹³Ndërkohë, Jaravami kishte dërguar një pjesë të trupave të tij prapa shpinës së judeasve për t'u zënë pritë, kështu që judeasit gjendeshin midis dy ushtrive. ¹⁴Kur ata vunë re se u duhej të luftonin në dy fronte, i thirrën Zotit për ndihmë. Priftërinjtë u ranë trumbetave ¹⁵⁻¹⁶dhe të gjithë judeasit dhanë kushtimin. Atëherë ndërhyri vetë Perëndia dhe e shpartalloi Jaravamin dhe ushtrinë e tij. Luftëtarët izraelitë morën arratinë dhe Perëndia i dorëzoi te judeasit.

¹⁷Avija dhe ushtria e tij i shkaktuan kundërshtarit një disfatë të rëndë; Izraeli humbi në betejë 50.000 luftëtarë të aftë. ¹⁸Atëherë Izraeli u poshtërua, ndërsa judeasit morën epërsinë, sepse kërkuan ndihmë te Zoti, Perëndia e të parëve.

¹⁹Avija e ndoqi Jaravamin edhe më tej dhe pushtoi qytetet Bet-El, Jeshana dhe Efron, me fshatrat e tyre përkatëse. ²⁰Sa ishte gjallë Avija, Jaravami nuk ishte më në gjendje ta rifitonte fuqinë e tij të mëparshme. Në fund, Zoti e goditi dhe ai vdiq. ²¹Por Avija u bë gjithnjë e më i fuqishëm. U martua me 14 gra dhe ato i lindën 22 bij dhe 16 bija.

²²Gjithçka tjetër për Avijën dhe për veprat e tij, mund të lexohet në shpjegimet e profetit Ido. ²³Kur vdiq

Avija, e varrosën në qytetin e Davidit. Fronin e trashëgoi i biri, Asa. Nën mbretërimin e Asës vendi pati paqe për 10 vjet.

Sukseset e mbretit Asa

14 Asa bëri atë që ishte e mirë dhe e drejtë dhe që i pëlqente Zotit, Perëndisë së tij. ²Urdhëroi të shkatërroheshin altarët dhe vendet e flijimit kushtuar perëndive të huaja, të copëtoheshin gurët dhe të priteshin shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë. ³Ai i bëri thirrje popullit të Judës që ta dëgjonte Zotin, Perëndinë e të parëve, dhe t'i zbatonte të gjitha urdhërimet e tij. ⁴Gjithashtu, në qytetet e tjera të Judës i largoi vendet e flijimit kushtuar perëndive të huaja, si dhe altarët e temjanit. Gjatë këtyre vjetëve, vendi kishte paqe, ⁵sepse Zoti kujdesej që Asa të mos sulmohej nga asnjë anë. Mbreti e shfrytëzoi këtë kohë për të fortifikuar një varg qytetesh në Judë. ⁶Ai u tha judeasve: «Le t'i zgjerojmë këto qytete dhe t'i sigurojmë me mure dhe me porta me shula të fortë. Vendi është i lirë dhe është në dorën tonë. Ne kemi kërkuar të jetojmë sipas vullnetit të Zotit, Perëndisë sonë; prandaj Ai na ka dhënë paqe në të gjithë kufijtë tanë.» Ata filluan me ndërtimin dhe mund ta mbaronin mirë punën. ⁷Ushtria e Asës përbëhej nga 30.000 veta prej fisit të Judës, që ishin të armatosur me shtiza dhe me mburoja të mëdha, si dhe 28.000 veta prej fisit të Benjaminin, të armatosur me mburoja të rrumbullakëta dhe me harqe. Ata të gjithë ishin luftëtarë të aftë.

⁸Nubasi Zerah iu afrua Judës me një ushtri prej 100.000 vetash dhe me 3.000 karroca. Ai arriti deri në Maresha. ⁹Asa i doli përpara dhe të dyja ushtritë u radhitën për luftë në luginën në veri të Mareshës. ¹⁰Asa iu lut Zotit, Perëndisë së tij: «O Zot, kur e ndihmon dikënd, nuk ka rëndësi nëse ai është i dobët ose i fortë. Na ndihmo, o Zot, o Perëndia jonë, sepse mbështetemi plotësisht tek ti! Ngaqë kemi besim tek ti, i kemi dalë përballë kësaj ushtrie të madhe. Ti, o Zot, je Perëndia jonë! Trego që asnjë fuqi njerëzore nuk mund të të qëndrojë!»

¹¹Atëherë vetë Zoti ndërhyri për Asën dhe për judeasit dhe i shpartalloi nubasit, kështu që ata u detyruan të merrnin arratinë. ¹²Asa i ndoqi ata me ushtrinë e tij deri në Gerar. Në këtë betejë u vranë aq shumë nubas, saqë të tjerët që mbeten nuk ishin në gjendje të mblidheshin për kundërsulm. Ata pësuan një disfatë të madhe prej Zotit dhe ushtrisë së tij. Judeasit morën gjithkund plaçkë të madhe. ¹³Gjithashtu, ata mund të pushtonin të gjithë fshatrat rreth Gerarit, sepse Zoti kishte bërë që nubasit t'i zinte një tmerr i madh. Ata i plaçkitën këto vende dhe gjetën edhe atje plaçkë të madhe. ¹⁴Judeasit nënshtruan edhe fiset nomade që rrinin atje me çadrat dhe kopetë e tyre dhe u grabitën një sasi të madhe delesh dhe devesh si plaçkë. Pastaj u kthyen përsëri në Jerusalem.

Asa e ripërtërin besëlidhjen me Zotin

15 Shpirti i Perëndisë e shtiu në dorë Azarjën, birin e Odedit, ²kështu që ai iu afrua Asës dhe i tha: «Më dëgjoni, o mbret Asa dhe ju burrat e Judës dhe të Benjaminin! Zoti do të qëndrojë besnik ndaj jush, me kusht që edhe ju t'i qëndroni besnikë atij. Në qoftë se e kërkon praninë e tij, ai do të lejojë që ju ta gjeni. Por në qoftë se ju i ktheni shpinën, edhe ai do t'ju kthejë shpinën. ³Para shumë kohësh izraelitët jetonin pa Perëndinë e vërtetë. Atëherë nuk kishin priftërinj për t'i mësuar, as nuk e njihnin Ligjin e Perëndisë. ⁴Atëherë askush nuk mund të udhëtonte pa rrezik; ishte një kohë e pasigurt në të gjitha vendet. Popujt shtypnin njëri-tjetrin dhe qytetet grindeshin mes tyre, sepse Perëndia i ngatërronte me gjithfarë fatkeqësish. Sa herë që izraelitëve nuk u shkonte mbarë, ata i ktheheshin përsëri Zotit, Perëndisë së tyre; ata e kërkonin praninë e tij dhe ai i lejonte që ta gjenin. ⁷Prandaj mblidheni veten dhe mos rrini duarkryq! Zoti do ta shpërblejë veprimin tuaj!»

⁸Kur Asa i dëgjoi fjalët profetike të Azarjës, iu përvesh me vendosmëri punës dhe në mbarë territorin e Judës dhe të Benjaminin, si dhe në qytetet që kishte pushtuar në malësinë e Efraimit, dha urdhër t'i zhduknin shtatoret idhujtare të neveritshme. Altarin e Zotit, para shenjtërores së jashtme të Tempullit, urdhëroi ta restauronin. ⁹Pastaj thirri të mblidheshin burrat e Judës dhe të Benjaminin, si dhe të gjithë burrat e fiseve të Efraimit, Mënashaut dhe Shimonit që jetonin në vendin e tij. Në të vertetë, kur e kuptuan se Zoti, Perëndia e Izraelit, ishte në anën e tij, shumë veta kishin kaluar në mbretërinë e tij.

¹⁰Vitin e 15-të të mbretërimit të Asës, muajin e tretë, të gjithë u mblodhën në Jerusalem. ¹¹Ata i kushtuan Zotit 700 qe dhe 1000 dele prej plaçkës së luftës që kishin çuar në shtëpi. ¹²Ata e ripërtërinë besëlidhjen që kishte bërë Perëndia me të parët e tyre, dhe morën përsipër ta dëgjonin Zotin me gjithë zemër dhe me të gjitha forcat. ¹³Kushdo që nuk donte të drejtohej sipas vullnetit të Zotit, duhej të dënohej me vdekje, pa marrë parasysh nëse ishte fisnik ose i rëndomtë, burrë ose grua. ¹⁴Të gjitha këto ia prematuan solemnisht Zotit me brohoritje dhe duke u rënë trumbetave dhe brirëve. ¹⁵Në Judë të gjithë u gëzuan për këtë, sepse ata ishin plotësisht të një mendjeje për t'u betuar para Zotit. Meqë ata i ishin kthyer Zotit dhe i ishin dorëzuar atij plotësisht, edhe ai iu kthye atyre dhe u dha paqe në të gjithë kufijtë. ¹⁶Asa ia hoqi Maahës, gjyshës së vet, privilegjet që kishte, sepse ajo kishte ngritur një shtatore të neveritshme të perëndeshës Ashera. Ai urdhëroi që ta hiqnin shtatoren dhe ta digjnin në luginën e Kidronit.

¹⁷Sidoqoftë, vendet e shumta të flijimit që ishin në Izrael, i lejoi të qëndronin. Për gjithçka tjetër ai e dëgjoi

Zotin me gjithë zemër tërë jetën e tij. ¹⁸Ai solli në Tempull pajisjet të arta dhe argjendta që ati i tij ia kishte kushtuar Zotit, dhe i kushtoi Zotit edhe mjete të tjera prej ari dhe argjendi.

¹⁹Deri në vitin e 35-të të mbretërimit të Asës, nuk u bë më asnjë luftë.

Lufta e Asës me mbretin izraelit, Bashën

(1 Mbr. 15,17-22)

16 Vitin e 36-të të mbretërimit të Asës, Basha, mbreti i Izraelit, marshoi në jug kundër Judës dhe e fortifikoi qytetin Rama me qëllim që të kontrollonte rrugët e asaj zone, nga hynin e dilnin njerëzit për në Judë.

²Atëherë mbreti Asa dërgoi një delegacion në Damask, te mbreti sirian, Ben-Hadadi. Të dërguarve u dha një sasi të madhe ari dhe argjendi nga thesari mbretëror dhe nga thesaret e Tempullit, për t'ia çuar mbretit sirian dhe për t'i thënë: ³«Me ty dua të lidh marrëveshje, si ajo që ekzistonte ndërmjet etërve tanë. Këtë ar dhe argjend ta dërgoj si dhuratë. Për këtë, prishe marrëveshjen me mbretin izraelit Basha dhe sulju vendit të tij, që të detyrohet të tërhiqet nga kufiri im.»

⁴Ben-Hadadi e pranoi propozimin dhe i dërgoi trupat e tij kundër Izraelit. Ato shkretuan qytetet Ijon, Dan dhe Avel-Bet-Maim, si dhe të gjitha depot ushqimore të qyteteve në territorin e fisit të Naftaliut. ⁵Pastaj Basha i pezulloi punimet e ndërtimit në Rama.

⁶Atëherë mbreti Asa i mobilizoi të gjithë burrat e Judës. Ata duhej t'i largonin nga Rama gurët dhe drunjat që Basha kishte përgatitur për ndërtimin e kështjellës. Asa urdhëroi t'i fortifikonin qytetet e tjera.

Profeti Hanani

⁷Në këtë kohë profeti Hanani shkoi tek Asa për t'i vënë në dukje gabimin e tij. Atij i tha: «Ti ke kërkuar ndihmë te mbreti i Sirisë e jo te Zoti, Perëndia jote. Prandaj e ke humbur mundësinë që t'i mundësh sirianët. ⁸A nuk kishin edhe nubasit dhe libianët një ushtri të fuqishme, me një sasi të madhe karrocash dhe me shumë ushtarë për karrocën? Atëherë ti u mbështete te Zoti dhe ai bëri që t'i mundje ata. ⁹Zoti ka ndër sy mbarë botën, për t'i ndihmuar ata që i besojnë me gjithë zemër. Ti je sjellë si njeri pa mend. Që tani e tutje do të kesh gjithnjë luftë.»

¹⁰Atëherë Asa u zemërua aq shumë me profetin Hanani, saqë dha urdhër që ta futnin në burg. Edhe atëherë ai filloi t'i keqtrajtonte edhe disa njerëz nga populli.

Fundi i mbretërimit të Asës

(1 Mbr. 15,23-24)

¹¹Gjithçka tjetër për Asën, nga fillimi deri në fund, mund të lexohet në librin e mbretërve të Judës dhe të Izraelit.

¹²Vitin e 39-të të mbretërimit të tij, Asa u sëmur keq nga këmbët. Megjithëse sëmundja ishte shumë e rëndë, ai nuk kërkoi ndihmë te Zoti, por te mjekët. ¹³Ai vdiq në vitin e 41-të të mbretërimit të tij, ¹⁴dhe e varrosën në varrin familjar, që kishte hapur në shkëmb në qytetin e Davidit. E vunë në një vig që ishte lyer me balsam dhe me vajra të tjera aromatike, të cilat i kishin përgatitur ekspertët për çështjen e përzierjes së vajrave.

Për nder të tij u ndez një zjarr shumë i madh.

Mbretërimi i mirë i Jehoshafatit

17 Në vend të Asës, u bë mbret i biri, Jehoshafati. Ai u bë shumë i fuqishëm në vendin e tij. ²Vendosi trupat e veta në të gjitha qytetet e fortifikuara të Judës dhe gjithkund vuri rojë, madje edhe në qytetet e Efraimit që kishte pushtuar i ati. ³Zoti e ndihmoi Jehoshafatin, sepse ai jetonte ashtu siç kishte jetuar i pari i tij, Davidi, në fillim të mbretërimit të tij. Nuk i nderonte perënditë kenanase, ⁴por qëndroi besnik ndaj Perëndisë së të parit të tij dhe i zbatonte urdhërimet e tij, ndryshe nga mbretërit e Izraelit. ⁵Për këtë arsye, Zoti e konsolidoi pushtetin e Jehoshafatit. Mbarë Juda i sillte dhurata dhe ai u bë shumë i pasur e fitoi nam të madh. ⁶Meqë e dëgjonte Zotin, u bë gjithnjë e më shumë guximtar, dhe urdhëroi që të shkatërroheshin vendet e fljimit kushtuar perëndive të huaja dhe shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë në Judë.

⁷Vitin e tretë të mbretërimit të tij, Jehoshafati dha urdhër që popullit të Judës t'i jepej mësim për Ligjin e Zotit. Me këtë detyrë ngarkoi disa prej nëpunësve të tij, dhe konkretisht Ben-Hajilin, Ovdajn, Zakarinë, Netanelin dhe Mikejën, ⁸si dhe disa levitë, Shemajën, Netanjën, Zevadjën, Azaelin, Shemiramotin, Jonatanin, Adonijën, Tovijën dhe Tov-Adonijën, si dhe priftërinjtë Elishama dhe Jehoram. ⁹Këta të gjithë mbreti i çoi nëpër qytetet e ndryshme të vendit. Sipas urdhrit të mbretit, ata mbanin me vete Librin e Ligjit dhe shkonin sa nga njëri qytet tek tjetri, duke i dhënë mësim popullit.

Pushteti i Jehoshafatit

¹⁰Zoti kishte bërë që të binte një tmerr i madh mbi të gjitha mbretëritë rreth Judës, kështu që askush nuk

guxonte ta sulmonte Jehoshafatin. ¹¹Filistenjtë i sillnin dhurata dhe argjend si haraç, madje edhe arabët i çuan 7.700 desh dhe po aq cjep. ¹²Kështu, me kalimin e kohës, Jehoshafati u bë gjithnjë e më i fuqishëm. Në Judë ndërtoi kështjella dhe qytete me depo ushqimesh; ¹³edhe në qytetet e tjera të vendit vendosi rezerva ushqimesh.

Në Jerusalem ishin vendosur ushtarët më të mirë të ushtrisë së tij. ¹⁴Ndarja e shërbimit u bë sipas reparteve të klaneve. Oficerët e fisit të Judës ishin:

Adna, kolonel dhe komandant i 30.000 luftëtarëve të aftë; ¹⁵Johanani, kolonel dhe komandant i 28.000 vetave; ¹⁶Amasja, biri i Zihriut, komandant i 20.000 vetave; ky ishte vënë vullnetarisht në dispozicion të Zotit.

¹⁷Oficerët e fisit të Benjaminin ishin: Eljada, luftëtar i aftë, komandant i 20.000 vetave, të armatosur me mburoja dhe harqe; ¹⁸Jozavadi, komandant i 18.000 vetave të armatosur mirë.

¹⁹Në rast lufte, të gjithë ata ishin në dispozicion të mbretit, pa llogaritur garnizonet e rregullta, që ishin vendosur në fortesat e mbarë Judës.

Jehoshafati lidhet me Ahavi

(1 Mbr. 22,1-28)

18 Jehoshafati ishte shumë i pasur dhe kishte nam të mirë. Të birin e martoi me një nga vajzat e dinastisë së Ahavit. ²Pas disa vitesh, ai i bëri vizitë Ahavit në Shomron. Për nder të Jehoshafatit dhe të suitës së tij, Ahavi urdhëroi të therrj një sasi e madhe delesh dhe bagëtitsh. Pastaj e bindi që të sulmonin së bashku qytetin Ramot në Gilead.

³Ahavi, mbreti i Izraelit e pyeti Jehoshafatin, mbretin e Judës: «A do të vish me mua për të sulmuar Ramotin?»

«Dëshira jote është edhe dëshira ime – iu përgjigj Jehoshafati. – Ti mund të mbështetesh tek trupat e mia njëlloj si tek të tuat, si në këmbësorët, ashtu edhe në kalorësit. ⁴Por, së pari, duhet të pyesësh Zotin se ç'mendon Ai për këtë.»

⁵Atëherë mbreti i Izraelit i thirri të gjithë profetët, rreth 400, dhe i pyeti: «A duhet ta sulmoj qytetin Ramot, apo jo?»

«Sulmoje! – iu përgjigjën. – Zoti do të ta shtjerë në dorë.» ⁶Por Jehoshafati ngurroi dhe pyeti: «Vallë, a nuk ka këtu asnjë profet tjetër, nëpërmjet të cilit mund ta pyesim Zotin?»

⁷«Ka edhe një profet tjetër, – iu përgjigj Ahavi, – është Miha, biri i Jimlës. Por nuk mund ta duroj, sepse më shpall gjithnjë fatkeqësi.»

Por Jehoshafati i tha: «Një mbret nuk duhet të flasë kështu!»

⁸Atëherë Ahavi thirri një oborrtar dhe urdhëroi të sillte sa më shpejt Mihën.

⁹Ahavi dhe Jehoshafati ishin ulur mbi dy fronë, në mes të një mjedisi mbretëror, në sheshin para portës së qytetit Shomron. Para tyre qëndronin 400 profetë; ata ishin në ekzazë. ¹⁰Njëri prej tyre, Cidkija, biri i Kanaanës, që kishte vënë në kokë një helm të me brirë, thirri: «Zoti ka thënë: «Siç është i pamposhtshëm një dem me brirë të hekurta, ashtu do t'i sulmohet edhe ti sirianët dhe do t'i asgjësosh plotësisht.»»

¹¹Profetët e tjerë ranë dakord dhe thirrën: «Marsho lirisht kundër Ramotit! Ti do të dalësh fitimtar! Zoti do të ta shtjerë qytetin në dorë!»

Profeti i papërshtatshëm

¹²Lajmëtar i tha Mihës: «Profetët kanë parashikuar njëzëri fitoren për mbretin. Kujdes që profecia jote të mos i kundërshtojë të tyre! Edhe ti shpalli fitoren mbretit!» ¹³Por Miha iu përgjigj: «Beto hem për Zotin që vepron, unë mund të shpall vetëm atë që më urdhëron Ai të them.»

¹⁴Kur Miha u paraqit para mbretit Ahav, ky e pyeti: «Miha, a duhet ta sulmojmë Ramotin apo jo?» Miha iu përgjigj: «Sulmoje lirisht qytetin; do të kesh sukses. Zoti do të ta shtjerë në dorë.» ¹⁵Por mbreti i tha: «M'u beto që do të ma thuash troç të vërtetën! Çfarë të ka treguar Zoti?»

¹⁶Atëherë Miha iu përgjigj: «E pashë ushtrinë izraelite të shpërndarë nëpër male si kopeja që është pa bari. Dhe Zoti më tha: «Ata nuk kanë më udhëheqës. Lufta ka mbaruar; le të kthehen në shtëpi.»»

¹⁷Ahavi iu drejtua Jehoshafatit: «A nuk kam të drejtë? Ai më shpall gjithnjë vetëm fatkeqësi!»

¹⁸Por Miha vazhdoi: «Dëgjo çfarë më bëri Zoti të shoh! Pashë Zotin të ulur në fron. Në të dyja anët e tij qëndronte mbarë oborri qiellor. ¹⁹Atëherë Zoti pyeti: «Kush do t'ia marrë mendtë Ahavit, mbretit të Izraelit, që ta sulmojë Ramotin dhe atje të gjejë vdekjen?» Njëri kishte një propozim, kurse tjetri një propozim tjetër, ²⁰derisa njëri iu paraqit Zotit dhe i tha: «Do ta nxis unë për këtë.» «Si do ta bësh?» – pyeti Zoti, ²¹dhe ai iu përgjigj: «Do të flas si shpirt mashtrues nëpër gojën e gjithë profetëve të Ahavit.» Atëherë Zoti tha: «Ti do t'ia arrish ta shtiesh në rrugë të gabuar. Shko dhe bëje këtë!» ²²Siç e sheh, – iu drejtua Miha mbretit, – Zoti ka vënë gënjeshtër në gojën e profetëve të tu. Në të vërtetë Ai ka vendosur të të rrënojë.»

²³Atëherë Cidkija iu afrua Mihës, i dha një shpullë dhe i tha: «Çfarë dëshmie mund të më japësh se Shpirti i Zotit më ka lënë mua dhe tani flet vetëm nëpërmjet teje?» ²⁴«Ti do ta shohësh, – iu përgjigj Miha, – kur të vijë dita që të fshihesh në qoshen më të largët të shtëpisë sate!»

²⁵Arrestojeni, – urdhëroi mbreti Ahav, – dhe çojeni te komandanti i qytetit, Amoni, dhe te guvernatori

Joash. ²⁶Thuajuni: «Urdhër i mbretit: Mbajeni këtë njeri në burg derisa të kthehem shëndoshë e mirë. Jepini racionin më të vogël të ujit dhe të bukës!» ²⁷Miha iu përgjigj: «Në qoftë se kthehesh shëndoshë, atëherë Zoti nuk ka folur nëpërmjet meje.» Dhe shtoi: «Le ta mbajnë mend të gjithë se ç'kam thënë!»

Profetit i jepet të drejtë

(1 Mbr. 22,29-35)

²⁸Mbreti izraelit dhe mbreti judeas marshuan, pra, së bashku, kundër qytetit Ramot. ²⁹³⁰Rrugës Ahavi i tha Jehoshafatit: «Unë do të hyj i maskuar në betejë, por ti mund t'i mbash lirisht rrobat e tua mbretërore.» Në të vërtetë, mbreti sirian u kishte dhënë urdhër oficerëve të repartit të tij të karrocave: «Ju duhet të sulmoni vetëm mbretin e Izraelit. Mos sulmoni asnjeri tjetër, edhe në qoftë se ka gradë të lartë!» Prandaj Ahavi hyri i maskuar në betejë.

³¹Kur luftëtarët e karrocave e panë Jehoshafatin, thirrën: «Ja mbreti i Izraelit!» dhe filluan ta sulmonin nga të gjitha anët. Jehoshafati lëshoi një klithmë; dhe Perëndia, Zoti, e ndihmoi dhe i largoi ata nga ai. ³²Kur luftëtarët e karrocave vunë re se ky nuk ishte ai që kërkonin, e lanë të qetë. ³³Por një ushtar i rëndomtë lëshoi kuturu një shigjetë, që i ra mbretit të Izraelit në një vend të pambrojtur të trupit. Ahavi e urdhëroi karrocierin e karrocës së tij: «Kthehu dhe më nxirr nga beteja! Jam i plagosur.» ³⁴Por, meqë lufta po bëhej gjithnjë e më e ashpër, mbretit iu desh të përballonte sirianët dhe të qëndronte në këmbë në karrocën e tij. Kur perëndoi dielli, vdiq.

19 Por Jehoshafati, mbreti i Judës, u kthye shëndoshë e mirë në pallatin e tij, në Jerusalem. ²Atëherë iu afrua profeti Jehu, biri i Hananisë, dhe i tha: «Pse duhej ta ndihmoje armikun e Zotit dhe të miqësosheshe me njerëzit që i urren Zoti? Për këtë Zoti është zemëruar me ty! ³Por, për fatin tënd, tek ti, ai ka gjetur edhe diçka të mirë: ti i ke larguar prej vendit shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë dhe kërkon të zbatosh vullnetin e Perëndisë.»

Jehoshafati rregullon drejtësinë

⁴Që atëherë Jehoshafati ndenji në Jerusalem dhe nuk shkoi më në Izrael. Ai e përshkoi mbarë vendin e tij, nga Beersheva deri në malësinë e Efraimit, për t'i kthyer judeasit te Zoti, Perëndia e të parëve. ⁵Në të gjitha qytetet e fortifikuara emëroi gjyqtarë. ⁶Atyre u tha: «Mendoni mirë çfarë detyre po merrni përsipër. Ju duhet të siguronit drejtësinë, jo në emër të njerëzve, por në emër të Zotit! ⁷Respektojeni Zotin dhe kryeni me ndërgjegje të lartë shërbimin tuaj! Zoti, Perëndia jonë, nuk do t'i mbyllë sytë në qoftë se favorizoni ndokënd ose merrni rryshfet.»

⁸Edhe në Jerusalem Jehoshafati emëroi si gjyqtarë disa levitë, priftërinj dhe kryetarë klanesh. Ata formonin gjyqin e lartë të shtetit, që duhej të nxirrte vendime gjyqësore në emër të Zotit. Krahas kësaj, ata merreshin me zgjidhjen e proceseve gjyqësore të banorëve të Jerusalemit. ⁹Jehoshafati u dha këtyre gjyqtarëve udhëzimet që vijojnë: «Kryeni shërbimin tuaj duke iu bindur Zotit, me besnikëri dhe me gjithë zemër! ¹⁰Në qoftë se vëllezërit tuaj, gjyqtarët e qyteteve të tjera, ju bëjnë pyetje për çështje të ndryshme, si vrasje, vrasje pa paramendim ose shkelje të tjera të Ligjit, të rregullave, urdhërimeve dhe zakoneve, atëherë ju duhet t'i mësoni dhe t'i paralajmëroni, që të mos bëhen fajtorë para Zotit. Ndryshe, edhe ju do të bëheni fajtorë dhe zemërimi i tij do të bjerë edhe mbi ju. ¹¹Për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me Ligjin e Zotit, përgjegjësinë e fundit e ka kryepriifti Amarja. Në qoftë se ka të bëjë me urdhrat e mbretit, përgjigjet Zevadja, biri i Jishmaelit, kryetari i fisit të Judës. Levitët ju qëndrojnë në dispozicion të gjyqit si protokollistë. Tani përvishjuni detyrës suaj me vendosmëri! Zoti i ndihmon ata që veprojnë drejt.»

Fitorja e Jehoshafatit mbi armiqtë e tij

20 Pas njëfarë kohe një ushtri e madhe moavasish dhe amonasish, e përkrahur nga një numër i madhe meunasish, marshoi kundër Jehoshafatit. ²Lajmëtarët që erdhën, njoftuan: «Një armik shumë i fortë është nisur nga Edomi, nga ana tjetër e Detit të Vdekur, dhe po marshon kundër teje. Armiku ka arritur deri në Hacacon-Tamar (një emër tjetër për Ein-Gedion).»

³Jehoshafati u tmerrua shumë. Vendosi ta pyeste Zotin dhe dha urdhër të shpallej një kohë agjërimi në gjithë Judën. ⁴Njerëzit erdhën në Jerusalem nga të gjitha qytetet e vendit, për të kërkuar ndihmë te Zoti. ⁵Bashkë me banorët e qytetit, ata u mbledhën në oborrin e ri të Tempullit. Jehoshafati doli përpara ⁶dhe u lut: «O Zot, ti Perëndia e të parëve! Ti je Perëndi në qiell, ti je sundimtar mbi të gjitha perandoritë e botës. Tek ti është e gjithë forca dhe i gjithë pushteti, kështu që askush nuk mund të matet me ty. ⁷Ti, Perëndia jonë, gjatë invadimit të popullit tënd, i ke dëbuar banorët e dikurshëm të këtij vendi, dhe na e dhe neve, pasardhësve të mikut tënd, Avrahamit. ⁸Të parët tanë u ngulën këtu dhe për nderin tënd ndërtauan një shenjtërore, sepse thanë me vete: ⁹Kur të bien mbi ne fatkeqësi: tmerre lufte, murtaja ose zi buke, le të paraqitemi para Zotit në këtë Tempull të Tij dhe në të keqen tonë t'i thërrasim për ndihmë. Ai do të na dëgjojë dhe do të na ndihmojë. ¹⁰Shikojni tani amonasit, moavasit dhe popullin nga malësia e Seirit, që kanë ndër mend të na sulmojnë. Kur izraelitët dolën nga Egjipti, nuk i lejove të hynin në territorin e këtyre popujve. Ata u ranë rrotull dhe nuk i shfarosën këta popuj. ¹¹Në shenjë 'mirënjohjeje', ata tani e kanë ndër mend të na dëbojnë prej vendit tënd, që na e ke dhënë ti. ¹²O Zot, Perëndia jonë! A nuk do t'i

dënosh për këtë? Nuk mund të bëjmë asgjë kundër kësaj ushtrie kaq të madhe. Nuk e dimë se ç'të bëjmë. Prandaj shikojmë drejt teje!»

¹³Mbarë populli i Judës qëndronte para Tempullit edhe gratë, edhe fëmijët. ¹⁴Atëherë, në mes të mbledhjes, Shpirti i Zotit shtiu në dorë Jahazielin, një levit prej klanit të Asafit. Ai ishte biri i Zakarisë, dhe të parët e tij ishin: Benaja, Jeieli dhe Matanja. ¹⁵Jahazieli thirri: «Dëgjoni, njerëz të Judës, ju banorë të Jerusalemit dhe, para së gjithash, ti, o mbret Jehoshafat! Zoti të dërgon fjalë e ju thotë: «Mos kini frikë! Mos u tmerroni nga epërsia e armikut! Kjo luftë nuk është puna juaj, por puna ime! ¹⁶Zbritni nesër në luginë, për t'i dalë përballë! Ata janë duke kaluar nëpër rrugën e Cicit. Ju do t'i hasni në grykën e luginës, atje ku fillon shkretëtira e Jeruelit. ¹⁷Ju vetë nuk keni nevojë të luftoni; qëndroni të qetë dhe shikoni, se si unë, Zoti, do t'ju korr fitoren. Mos kini frikë, ju banorë të Judës dhe Jerusalemit, mos u tmerroni! Nesër marshoni kundër tyre, dhe Zoti do të jetë me ju.»

¹⁸Atëherë Jehoshafati u përkul përtokë dhe mbarë populli ra përmbys para Zotit dhe e adhuroi. ¹⁹Pastaj, u ngritën levitët e klanit të Korahut dhe e adhuruan Zotin, Perëndinë e Izraelit, duke kënduar me zë të lartë. ²⁰Të nesërmen, herët në mëngjes, para nisjes së tyre për në shkretëtirën e Tekoas, Jehoshafati u paraqit para njerëzve e u tha: «O burra të Judës dhe të Jerusalemit! Mbështetuni te Zoti, Perëndia juaj, atëherë do të jeni të fortë! Besojuni profetëve të tij, atëherë do të korrni fitoren!» ²¹Pasi u muar vesh me popullin, Jehoshafati i vuri këngëtarët e Tempullit me veshjen e tyre të shërbimit, në krye të ushtrisë. Ata kishin për detyrë ta adhuronin Zotin me këngën: «Falënderojeni Zotin, sepse dashuria e tij kurrë nuk pushon!»

²²⁻²³Kur filluan të këndonin, Zoti shkaktoi kaos midis armiqve që marshonin kundër tyre, kështu që ata luftuan kundër njëri-tjetrit. Së pari amonasi, bashkë me moavasit, u kthyen kundër luftëtarëve nga malësia e Seirit, iu vërsulën atyre dhe i asgjësuan. Pastaj u drejtuan kundër njëri-tjetrit dhe e masakruan njëri-tjetrin. ²⁴Kur judeasit arritën në sukë, nga ku mund ta shihnin mirë shkretëtirën, si dhe ushtrinë e armikut, panë vetëm të vdekur të shtrirë përtokë. Asnjëri prej armiqve nuk shpëtoi gjallë. ²⁵Jehoshafati dhe njerëzit e tij shkuan për të mbledhur plaçkitjen. Tek të vlarët gjetën aq shumë kafshë barre dhe gjëra me vlerë, mes tyre rroba dhe sende të çmueshme, sa që u nevojiteshin tri ditë për t'i marrë të gjitha.

²⁶Ditën e katërt ata u mblodhën në luginën e Berahës, për të falënderuar Zotin. Për këtë arsye, lugina mori emrin «Lugina e Falënderimit»; kështu quhet ajo edhe sot. ²⁷Pastaj të gjithë me Jehoshafatin në krye, u kthyen përsëri në Jerusalem. Ata ishin plot gëzim, sepse Zoti i kishte ndihmuar kundër armiqve të tyre.

²⁸Nën tingëllimin e harpave, lahutave dhe trumbetave, ata hynë në Jerusalem dhe shkuan në Tempullin e Zotit. ²⁹Vendet fqinje i përfshiu një tmerr i madh, kur morën vesh se Zoti i kishte mundur armiqtë e Judës.

³⁰Pas kësaj kohe, Jehoshafati mund të mbretëronte në qetësi, sepse Zoti, Perëndia e tij, i dha paqe në të gjitha anët.

Fundi i mbretërimit të Jehoshafatit

(1 Mbr. 22,41-50)

³¹Jehoshafati ishte 35 vjeç, kur u bë mbret dhe mbretëroi 25 vjet në Jerusalem. Nëna e tij ishte vajza e Shilhit dhe quhej Azuva. ³²Për gjithçka ai ndoqi shembullin e të atit, Asës, dhe bëri atë që i pëlqeu Zotit.

³³Vetëm vendet e fljimit në mbarë vendin i lejoi të qëndronin, sepse populli nuk e mbante tërësisht anën e Perëndisë së të parëve.

³⁴Gjithçka tjetër për Jehoshafatin, luftërat dhe sukseset e tij, mund të lexohet në analet që shkroi Jehui, biri i Hananit. Këto janë shkruar në librin e mbretërve të Izraelit.

³⁵Një herë, mbreti Jehoshafat bëri marrëveshje me Ahazjën, mbretin e Izraelit, megjithëse ky bënte jetë të dënueshme. ³⁶Ata u morën vesh me njëri-tjetrin, që të ndërtonin së bashku anije të afta për të lundruar deri në Tarshish. Anijet u ndërtonin në Ecjon-Gever. ³⁷Atëherë Eliezeri, profeti nga Maresha, biri i Dodavës, i tha Jehoshafatit: «Meqë je lidhur me Ahazjën, Zoti do ta shkatërrojë veprën tënde.» Flota u mbyt dhe nuk arriti deri në Tarshish.

21 Kur vdiq Jehoshafati, e varrosën pranë të parëve të tij, në qytetin e Davidit. Fronin e trashëgoi i biri, Jehorami.

Mbreti Jehoram

(2 Mbr. 8,17-24)

²Përveç Jehoramit, mbreti Jehoshafat kishte edhe gjashtë djem të tjerë: Azarjën, Jehielin, Zakarinë, Azarjën, Mihaelin dhe Shefatjën. ³Ai u dha bijve të tij shumë ar, argjend dhe gjëra të tjera me vlerë dhe i emëroi komandantë në fortesat e tij judease. Por titullin mbretëror e trashëgoi Jehorami, sepse ai ishte i madhi. ⁴Kur Jehorami u bë mbret në vend të të atit dhe e kishte konsoliduar fuqinë e tij, dha urdhër të vriteshin të gjithë vëllezërit e tij si dhe disa nga burrat udhëheqës.

⁵ Kur u bë mbret, Jehorami ishte 32 vjeç dhe mbretëroi 7 vjet në Jerusalem. ⁶Ai bëri çfarë nuk i pëlqeu Zotit, duke ndjekur shembullin e keq të mbretërve të Izraelit, si gjithë familja e Ahavit, me bijën e të cilit ishte martuar. ⁷Sidoqoftë, Zoti nuk donte ta shfaroste dinastinë e Davidit, sepse kishte bërë besëlidhje me

Davidin dhe i kishte premtuar se gjithnjë do të mbretëronte një pasardhës i tij.

⁸Në kohën e mbretërimit të Jehoramit, edomasit e mohuan sundimin e izraelitëve dhe caktuan mbretin e vet. ⁹Jehorami marshoi kundër Edomit me të gjitha karrocat e tij të luftës. Në të vërtetë, edomasit e rrethuan atë dhe karrocat e tij, por natën ai i sulmoi dhe i mundi. ¹⁰Sidoqoftë, që atëherë Edomi ishte i pavarur nga Juda. Në të njëjtën kohë, edhe qyteti Livna u shkëput nga hegjemonia e Judës. Të gjitha këto ndodhën, sepse Jehorami i kishte kthyer shpinën Zotit, Perëndisë së të parëve.

¹¹Jehorami ndërtoi vendflijime edhe në malet e Judës, duke futur në rrugë të gabuar banorët e Jerusalemit dhe të Judës. Kështu, ata dilnin të pabesë ndaj Zotit. ¹²Atëherë Jehorami mori një letër nga profeti Elija, ku ishte shkruar: «Zoti, Perëndia e të parit tënd, Davidit, dërgoi fjalë e thotë: Ti nuk ke shkuar në rrugën që ka ndjekur ati yt, Jehoshafati dhe stërgjyshi yt, Asa. ¹³Në vend të kësaj, ti ke ndjekur shembullin e keq të mbretërve të Izraelit. Ti ke dalë po aq i pabesë, sa edhe dinastia e Ahavit dhe i ke nxitur njerëzit e Judës dhe të Jerusalemit që të dalin të pabesë ndaj Zotit. Vëllezërit e tu, që ishin më të mirë se ti, i ke vrarë. ¹⁴Prandaj Zoti do të të godasë rëndë; ndëshkimi i tij do të bjerë mbi popullin tënd, bijtë e tu dhe gratë e tua, si dhe mbi mbarë pasurinë tënde. ¹⁵Ti vetë do të sëmuresh rëndë dhe do të vuash gjatë, derisa të të dalin zorrët nga trupi.»

¹⁶Zoti u shtiu në mend filistenjve dhe fiseve arabe, që banonin pranë kushasve, që të sulmonin Jehoramit. ¹⁷Ata e sulmuan Judën, e pushtuan vendin dhe shtinë në dorë gjithçka që gjendej në pallatin e mbretit. Ata morën me vete edhe gratë dhe bijtë e Jehoramit. Mbeti vetëm biri më i vogël, Joahazi (Ahazja). ¹⁸Pastaj Zoti i shkaktoi mbretit një sëmundje të rëndë. Kjo ishte një sëmundje e brendshme e pashërueshme ¹⁹që zgjati shumë kohë. Pas dy vjetësh i dolën zorrët dhe vdiq me vuajtje të tmerrshme. Gjithmonë, kur vdiste mbreti, populli ndizte për nder të tij një zjarr shumë të madh. Por, kur vdiq Jehorami, askush nuk ndezi zjarr.

²⁰Jehorami ishte bërë mbret kur ishte 32 vjeç dhe kishte mbretëruar 8 vjet në Jerusalem. Vdiq, por askush nuk e vajtoi vdekjen e tij. E varrosën në qytetin e Davidit, por jo pranë mbretërve të mëparshëm.

Mbreti Ahazja

(2 Mbr. 8,25-29; 9,21-28)

22 Banorët e Jerusalemit emëruan mbret Ahazjën, birin më të ri të Jehoramit, trashëgimtar të fronit të tij. Të gjithë bijtë e tij më të mëdhenj ishin vrarë nga një hordhi kusarësh që, bashkë me arabët, kishin sulmuar fushimin e ushtrisë së Judës. Prandaj Ahazja u bë mbret i Judës. ²Ai ishte 22 vjeç, kur hipi në fuqi dhe mbretëroi një vit në Jerusalem. Nëna e tij ishte Atalia, mbesë e Omriut, mbretit të Izraelit. ³Ajo ishte këshilltare e Ahazjës dhe e shtyu atë të ndiqte shembullin e keq të dinastisë së Ahavit. ⁴Ahazja bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, njëlloj si pasardhësit e Ahavit, të cilët i kishte si këshilltarë pas vdekjes së të atit. Kjo e çoi në rënien e tij.

⁵Këta këshilltarë të tij e shtynë të shkonte në luftë, bashkë me Joramit, mbretin e Izraelit, kundër Hazaelit, mbretit të Sirisë. Lufta u bë pranë Ramotit të Gileadit. Jorami u plagos në betejë ⁶dhe u tërhoq në Jizreel, që të shërohej nga plagët. Atje i bëri vizitë Ahazja, ⁷dhe kjo vizitë shkaktoi rrënimin e tij. Kështu deshi Perëndia. Ahazja, pra, shkoi te Jorami dhe pastaj, që të dy, u nisën për te Jehui, pasardhësi i Nimshiut. Këtë e kishte caktuar Zoti dhe i kishte dhënë si detyrë që t'i shfaroste të gjithë pasardhësit e Ahavit. ⁸Kur Jehui e zbatoi vendimin e dënimit që kishte caktuar Zoti, ndeshi nëpunësit judeas dhe nipërit e Ahazjës, që i shoqëronin, dhe i vrau edhe ata. ⁹Vetë Ahazja u fsheh në Shomron. Por, Jehui dërgoi njerëz ta kërkonin, të cilët e gjetën, e arrestuan, e sollën para Jehuit dhe e ekzekutuan. Sidoqoftë e varrosën, sepse njerëzit thanë me vete: «Megjithatë, ai është nip i Jehoshafatit, që ishte plotësisht besnik ndaj Zotit.» Prej familjes së Ahazjës nuk mbeti askush që do të ishte në moshë për të marrë përsipër sundimin e vendit.

Mbretëresha Atalia

(2 Mbr. 11,1-3)

¹⁰Kur mori vesh se i vdiq i biri, Atalia, nëna e Ahazjës, dha urdhër që t'i vritnin të gjithë pjesëtarët e familjes mbretërore. ¹¹Por princesha Josheva, bija e Jehoramit dhe motra e Ahazjës, e cila ishte martuar me priftin Jehojada, mori fshehtazi Jehoashin, birin e vogël të Ahazjës, dhe e fshehu në një dhomë të Tempullit, ku ruheshin shtretërit, së bashku me mëndeshën e tij. Kështu, atë nuk e vranë dot së bashku me të tjerët. ¹²Ajo e mbajti të fshehur shtatë vjet në zonën e Tempullit, gjatë sundimit të Atalisë.

Kryengritja kundër Atalisë

(2 Mbr. 11,4-16)

23 Vitin e shtatë, prifti Jehojada vendosi të vepronte. Ai u lidh me disa oficerë: Azarjën, birin e Jerohamit, Jishmaelin, birin e Johananit, Azarjën, birin e Ovedit, Maasejën, birin e Adajës, dhe Elishafatin, birin e Zihriut. ²Këta njerëz shkuan në të gjitha qytetet e Judës dhe sollën në Jerusalem levitët dhe kryetarët e klaneve. ³Ata u mblodhën në Tempull dhe përfunduan një pakt me mbretin. Jehojada u tha atyre: «Ja biri i mbretit. Ai duhet ta marrë sundimin e vendit, sepse Zoti ka

caktuar që gjithnjë duhet të mbretërojë një pasardhës i Davidit. ⁴Ne do të veprojme kështu: Një e treta e priftërinjve dhe e levitëve, që janë të shtunën tjetër në shërbim, të ruajë portat e Tempullit, ⁵një e treta të ruajë pallatin e mbretit, ⁶kurse një e treta e fundit, portën kryesore; populli që do të jetë i pranishëm të pushtojë oborret e para të Tempullit. Askush të mos futet në Tempull, përveç priftërinjve dhe levitëve, sepse ata janë të shuguruar për shërbimin. Pjesa tjetër e popullit duhet t'i përmbahet ndalimit që ka caktuar Zoti. ⁷Levitët, me armë në dorë, duhet ta rrethojnë mbretin, dhe ta shoqërojnë në çdo hap. Kush kërkon të futet në zonën e Tempullit, duhet vrarë!»

⁸Levitët dhe njerëzit e tjerë që ishin mbledhur aty, i zbatuan me përpikëri udhëzimet e Jehoadës. Secili lajmëroi të mblidheshin njerëzit e tij, jo vetëm ata që e fillonin shërbimin e tyre të shtunën, por edhe ata që e mbaronin, sepse Jehojada edhe këta nuk i kishte liruar nga shërbimi. ⁹Ai u dorëzoi oficerëve heshtat, mburojat e mëdha dhe mburojat e rrumbullakëta që i takonin kohës së mbretit David dhe që ruheshin në Tempull. ¹⁰Secili mori në dorë armën e tij. Jehojada i vendosi të gjithë para Tempullit, në formë gjysmërrethi, nga skaji jugor, nëpër altarin e fljimeve të përkushtimit, deri në skajin verior, për ta ruajtur mbretin nga të gjitha anët. ¹¹Pastaj Jehojada e nxori birin e mbretit për ta bërë mbret. Ai i vuri kurorën në kokë dhe i dorëzoi dokumentin e kurorëzimit. Pastaj e shuguroi me vaj dhe të gjithë përplasën dhe thirrën: «Rroftë mbretit!»

¹²Kur populli kaloi para mbretit duke brohoritur, Atalia e dëgjoi zhurmën. Ajo shkoi te turma në Tempullin e Zotit. ¹³Atje ajo pa Jehoashin, që qëndronte në hyrje të sheshit të mbretit, i rrethuar nga oficerët dhe borizanët. Atje ishin edhe këngëtarët e Tempullit, të cilët, me veglat e tyre, drejtonin meloditë e festës, kurse mbarë populli brohoriste nga gëzimi. Atëherë Atalia grisi rrobat dhe thirri: «Tradhti! Tradhti!» ¹⁴Por prifti Jehojada nuk donte që ta vritnin në zonën e Tempullit. Prandaj u dha urdhër oficerëve të rojës personale të mbretit: «Kalojeni mes radhëve të njerëzve tuaj! Kush e ndjek pas, të vritet me shpatël!» ¹⁵Ata e kapën Atalinë, e shpunë pranë Portës së Kuajve që është pranë pallatit mbretëror dhe aty e vranë.

¹⁶Pastaj Jehojada si prift i Zotit, bëri besëlidhje me mbarë popullin dhe me mbretin. Sipas besëlidhjes, ata morën përsipër të jetonin përsëri si populli i Zotit. ¹⁷Në fund, mbarë turma shkoi në tempullin e Baalit dhe e rrëzoi përtokë. Ata shembën altarët dhe shtatore të idhujtare dhe atje, para altarëve, e vranë Matanin, priftin e Baalit.

Reformat e Jehoiadës

(2 Mbr. 11,17-20)

¹⁸Jehojada i ngarkoi priftërinjtë, pasardhësit e Levit, me mbikëqyrjen e Tempullit të Zotit. Davidi i kishte ndarë ata në grupe shërbimi, për të kushtuar fljime përkushtimi, sipas Ligjit të Moisiut. Ata kishin për detyrë të kryenin shërbimin në Tempull, të shoqëruar nga këngë festive, sipas urdhrit të Davidit.

¹⁹Jehojada vendosi rojtarë edhe në hyrjet e Tempullit. Ata kishin për detyrë të pengonin që të hynte ndokush në Tempull që ishte në njëfarë mënyre i papastër.

²⁰Pastaj Jehojada mori me vete oficerët, njerëzit e nderuar dhe udhëheqësit për ta përcjellë mbretin, i cili zbriti nga Tempulli, në pallat nëpër portën e sipërme. Atje mbreti u ul në fronin e tij. ²¹Mbarë popullsia e vendit u gëzua dhe qyteti u qetësua, pasi e ekzekutuan Atalinë.

Mbreti Jehoash dhe restaurimi i Tempullit

(2 Mbr. 12,1-16)

24 Jehoashi ishte shtatë vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 40 vjet në Jerusalem. Nëna e tij quhej Civja dhe rridhte nga Beersheva. ²Jehoashi bëri atë që i pëlqeu Zotit, derisa jetoi prifti Jehojada. ³Ai u martua me dy gra, që ia zgjodhi Jehojada dhe ato i lindën disa bij dhe bija.

⁴Pas disa kohësh, Jehoashi vendosi ta restauronte Tempullin e Zotit. ⁵Kërkoi të vinin tek ai priftërinjtë dhe levitët dhe u tha: «Shkoni në të gjitha qytetet e Judës dhe mblidhni të holla nga izraelitët, që të kryejmë çdo vit punët e nevojshme për restaurimin e Tempullit të Perëndisë suaj. Ketë punë bëjeni shpejt!»

Por levitët e zvarritnin punën. ⁶Prandaj mbreti thirri kryepriftin Jehojada dhe e kritikoi, duke i thënë: «Moisiu, shërbëtori i Perëndisë, dhe mbarë bashkësia, në kohën e tij u vunë izraelitëve një kontribut për mirëmbajtjen e Tendës së shenjtë. Përse nuk je kujdesur që levitët ta mblidhnin këtë kontribut në Judë dhe në Jerusalem? ⁷Atalia ishte grua e poshtër! Ajo dhe përkrahësit e saj lejuan që të rrënohej Tempullin. Ata edhe dhuratat e caktuara për mirëmbajtjen e Tempullit të Zotit, i përdornin për adhurimin e perëndive të tjera.»

⁸Me urdhrin e mbretit u bë një arkë, që u vendos jashtë, pranë portës së Tempullit. ⁹Pastaj u shpall kudo në Judë dhe në Jerusalem, që secili ta sillte kontributin që u kishte caktuar izraelitëve Moisiu, shërbëtori i Zotit, gjatë kalimit të tyre nëpër shkretëtirë. ¹⁰Burrat udhëheqës të Izraelit dhe mbarë populli e pranuan me gëzim këtë propozim. Ata i sollën kontributet e tyre dhe i vunë në arkë. ¹¹Sipas urdhrit të mbretit, levitët duhej ta kontrollonin arkën çdo ditë. Kur vinin re se në arkë kishte shumë të holla, vinte protokollisti i mbretit dhe një përfaqësues i kryepriftit. Ata e zbraznin arkën së bashku dhe pastaj e vinin përsëri në vend. Në këtë mënyrë u mblodhën shumë të holla.

¹²Mbreti dhe Jehojada ua dorëzuan paratë mjeshtërve që përgjigjeshin për punët e ndërtimit lidhur me

Tempullin. Këta morën në punë muratorë dhe zdrukthetarë, si dhe hekurpunues e bakërpunues që kishin për detyrë ta riparonin Tempullin dhe të ndreqnin të gjitha dëmet, që i ishin shkaktuar ndërtesës.

¹³Ata iu përveshën punës dhe ajo po ecte mirë. Ata e bënë Tempullin po aq të bukur dhe të sigurt, sa ç'ishte në fillim. ¹⁴Kur i mbaruan të gjitha punët, mjeshtrit ua kthyen mbretit dhe Jehoadës të hollat që tepronin. Prej tyre, Jehojada urdhëroi të bënin mjete për Tempullin, kupa dhe enë të tjera ari dhe argjendi, që nevojiteshin për shërbimin fetar dhe për flijimet. Sa kohë që jetoi Jehojada, në Tempull kushtoheshin vazhdimisht fljime përkushtimi.

¹⁵Jehojada u plak shumë. Vdiq në moshën 130 vjeçare, pas një jete të kënaqshme. ¹⁶E varrosën në qytetin e Davidit, pranë mbretërve, duke çmuar shërbimin e tij në Izrael për Perëndinë dhe për Tempullin.

Jehoashi largohet nga rruga e drejtë

¹⁷Pas vdekjes së Jehoadës, burrat udhëheqës të Judës shkuan te mbreti Jehoash për t'i bërë vizitë. Që atëherë ai pranoi që të këshillohej me ta. ¹⁸Kjo bëri që judeasit të mos shkonin në Tempull për të adhuruar Perëndinë e të parëve. Në vend të kësaj, ata filluan të adhuronin shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë dhe shtatorët idhujtare. Meqë ata u bënë fajtorë para Zotit, ai u zemërua me Judën dhe me Jerusalemin. ¹⁹U dërgoi profetë për t'i paralajmëruar dhe për t'u bërë thirrje të ktheheshin tek ai, por ata e bënë veshin e shurdhër. ²⁰Atëherë, Shpirti i Zotit e shtiu në dorë priftin Zakaria, nipin e Jehoadës. Ai doli para popullit dhe thirri: "Perëndia, Zoti, ju dërgon fjalë e ju thotë: «Përse i shkëlmi urdhërimet e mia, dhe rrini pa gëzim? Ju më keni braktisur; tani do t'ju braktis edhe unë jul!»"

²¹Por, kundërshtarët e Zakarisë u mblodhën dhe, me urdhrin e mbretit, e vranë atë me gurë në oborrin e parë të Tempullit. ²²Mbreti Jehoash harroi çfarë i detyrohej Jehoadës, gjyshit të Zakarisë, dhe dha urdhër t'i vritnin nipin. Para se të vdiste, Zakaria thirri: «Zoti e sheh këtë dhe do të hakmerret!»

²³Në fillim të vitit tjetër, ushtria siriane marshoi kundër Jehoashit dhe hyri në Judë dhe në Jerusalem. Të gjithë burrat udhëheqës të Judës i vranë dhe gjithë pasurinë e tyre e çuan si plaçkë te mbreti sirian në Damask. ²⁴Megjithëse sirianët kishin sulmuar vetëm me një ushtri të vogël, ata arritën t'i mundnin gjithë forcat e armatosura të Judës, sepse Zoti ua la në dorë; ata i kishin kthyer shpinën Zotit, Perëndisë së të parëve. Kështu, mbi Jehoashin u zbatua vendimi i dënimit që kishte caktuar Zoti. ²⁵Kur sirianët u tërhoqën përsëri, Jehoashin e lanë prapa të plagosur rëndë. Për shkak të vrasjes së Zakarisë, nipit të priftit Jehojada, disa oborrtarë komplotuan kundër Jehoashit dhe e vranë në shtratin e tij të sëmundjes. E varrosën në qytetin e Davidit, por jo pranë varreve të mbretërve të tjerë. ²⁶Organizatorët e komplotit ishin Zavadi, biri i gruas amonase Shimati, dhe Jozavadi, biri i gruas moavase Shomer.

²⁷Lista e bijve të tij, e fjalëve të shumta profetike të shpallura kundër tij, si dhe raporti i riparimit të Tempullit gjenden në shpjegimet e librit të mbretërve. Fronin e trashëgoi i biri, Amacja.

Mbreti Amacja

(2 Mbr. 14,7)

25 Amacja ishte 25 vjeç kur u bë mbret mbret dhe mbretëroi 29 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Joadana dhe rridhte nga Jerusalemi. ²Ai bëri atë që i pëlqente Zotit, por jo gjithmonë me zemër të pandarë para Zotit. ³Pasi e konsolidoi fuqinë e tij, dha urdhër t'i vritnin oborrtarët që e kishin vrarë të atin, Jehoashin. ⁴Por bijtë e tyre i kurseu, sepse në librin e Ligjit të Zotit është shkruar: «Etërit nuk duhet të vdesin për fajin e bijve të tyre e as bijtë për fajin e etërve; secili duhet ndëshkuar për fajin e vet.»

Lufta e Amacjës kundër Edomit

⁵Amacja lajmëroi të mblidheshin të gjithë burrat e fiseve të Judës dhe të Benjaminit. Ai i radhiti sipas klaneve dhe i vuri nën komandën e kapitenëve dhe të kolonelëve. Kur u regjistruan të gjithë burrat nga 20 vjeç e lart, doli se kishte në dispozicion një ushtri prej 30.000 burrash të aftë për luftë, që ishin të armatosur me mburoja dhe shtiza. ⁶Përveç kësaj, mbreti pagoi edhe 3,4 tonë argjend për të rekrutuar 10.000 mercenarë të tjerë nga mbretëria veriore e Izraelit.

⁷Por një profet shkoi tek Amacja dhe i tha: «O mbreti im, ti nuk duhet t'i marrësh në luftë repartet izraelite. Zoti nuk është në anën e efraimasve nga mbretëria veriore! ⁸Në qoftë se i merr me vete dhe hyn me kokëfortësi në luftë, Perëndia do të bëjë që të mundesh nga armiqtë e tu. Sepse Ai mund t'i bëjë të dyja: të të ndihmojë ose të të rrënojë!»

⁹«Po ç'do të bëhet me 3,4 tonë e argjendit që ua kam dhënë mercenarëve izraelitë?» – e pyeti Amacja profeti. Ai iu përgjigj: «Zoti mund të të kthejë shumë më tepër se kaq.»

¹⁰Atëherë Amacja i ktheu mercenarët prej Efraimit dhe i çoi në vendin e tyre. Kjo i zemëroi shumë ata dhe, të inatosur me mbretin e Judës, u kthyen përsëri nëpër shtëpi.

¹¹Amacja mori zemër dhe i udhëhoqi njerëzit e tij në luftë. Ata zbritën në Luginën e Kripës dhe atje i mundën edomasit, duke vrarë 10.000 veta. ¹²Dhjetë udhëheqës ♦ edomas u zunë rob. Judeasit i çuan rob në një shkëmb të lartë dhe i hodhën që andej, kështu që të gjithë u copëtuan.

¹³Por ndërkohë, mercenarët që Amacja i kishte kthyer, iu vërsulën qyteteve të Judës midis Shomronit dhe Bet-Horonit. Në këtë masakër ata vranë 3.000 judeas dhe morën me vete shumë plaçkë.

¹⁴Kur Amacja u kthye nga fitorja mbi edomasit, mori me vete shtatoret e idhujve të tyre. Ai i ngriti ato si perënditë e veta, ra përmbys para tyre dhe u kushtoi flijime me temjan. ¹⁵Për këtë Zoti u zemërua me të. Ai i dërgoi një profet që t'i thoshte: «Përse i adhuron këto perëndi që nuk ishin në gjendje të mbronin prej teje popullin e tyre?» ¹⁶Por Amacja e ndërpreu dhe thirri: «Mos të kam emëruar këshilltarin tim? Pusho, në qoftë se nuk do që të të godas!» Atëherë profeti e ndërpreu lajmin e tij. Vetëm shtoi: «E di, Zoti e ka caktuar rënien tënde, sepse iu ktheve perëndive të huaja dhe nuk më dëgjove mua.»

♦ fffj. 10.000, por shih Ps 141,6.

Lufta e Amacjës me Izraelin

(2 Mbr. 14,8-20)

¹⁷Amacja, mbreti i Judës, u këshillua me oborrtarët e tij. Pastaj, Amacja dërgoi lajmëtarë te Joashi, mbreti i Izraelit, biri i Jehoahazit dhe nip i Jehuit, për t'i thënë: «Eja të ndeshemi në luftë, që të shihet se cili është më i fortë!» ¹⁸Mbreti Joash iu përgjigj: «Driza në Liban i tha cedrit: «Jepi birit tim për grua bijën tëndel!» Por kafshët e egra kaluan mbi drizën dhe e shkelën me këmbë. ¹⁹Fitorja jote mbi edomasit të ka rritur mendjen! Pse kërkon të marrësh veten më qafë dhe t'i shkaktosh fatkeqësi mbarë Judës?» ²⁰Por Amacja nuk i përfilli këto fjalë. Kështu e kishte vendosur Zoti. Ai donte t'i linte judeasit në duart e mbretit të Izraelit, sepse adhuronin perënditë e edomasve. ²¹Mbreti Joash marshoi kundër tij. Pranë Bet-Shemeshit, në krahinën e Judës, ushtria e tij u ndesh me atë të mbretit Amacja. ²²Njerëzit e Judës u mundën dhe ikën në shtëpi. ²³Amacja u zu rob nga Joashi, i cili e çoi në Jerusalem. Atje, Joashi urdhëroi që të rrëzonin murin e qytetit në një gjatësi prej 200 metrash, nga porta e Efraimit deri në portën e skajit. ²⁴Ai mori me vete të gjithë arin dhe argjendin, si dhe të gjitha sendet me vlerë që ruheshin në Tempull nën mbikëqyrjen e OvedEdomit dhe ato që ishin në thesarin e pallatit mbretëror. Përveç kësaj, mori peng edhe disa njerëz dhe i shpuri në Shomron.

²⁵Mbreti Amacja i Judës jetoi edhe 15 vjet pasi vdiq Joashi, mbreti i Izraelit. ²⁶Gjithçka tjetër për Amacjën, nga fillimi deri në fund, mund të lexohet në analet e mbretërve të Judës dhe të Izraelit. ²⁷Që nga koha, kur ai i ktheu shpinën Zotit, në Jerusalem filloi të kurdisej një komplot kundër tij. Në fund, iku në Lakish, por komplotistët dërguan edhe atje njerëzit e tyre, që e vranë. ²⁸E kthyen në Jerusalem me një karrocë të mbrehur me kuaj dhe e varrosën pranë të parëve të tij.

Fuqia dhe pasuria e mbretit Uzija (Azarja)

(2 Mbr. 14,21-22; 15,1-7)

26 Njerëzit e Judës e bënë Uzijën mbret si pasardhës të të atit, Amacjës. Atëherë ishte 16 vjeç. ²Pas vdekjes së të atit, Uzija e rimori qytetin Elat dhe e fortifikoi.

³Uzija ishte 16 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 52 vjet në Jerusalem. E ëma ishte Jeholia dhe rridhte nga Jerusalemi. ⁴Ai ndoqi shembullin e të atit, Amacjës, dhe bëri atë që i pëlqeu Zotit.

⁵Derisa jetonte Zakaria, i cili e kishte nxitur ta respektonte Zotin, Uzija veproi sipas urdhërimeve të Zotit, prandaj edhe pati suksese.

⁶Ai ndërmoi një fushatë kundër filistenjve. Në këtë fushatë rrëzoi muret e Gatit, të Javnesë dhe të Ashdodit, por nga ana e tij, fortifikoi një sërë vendesh të tjera në krahinën e Ashdodit dhe në territorin tjetër të filistenjve. ⁷Perëndia e përkrahte në këtë luftë kundër filistenjve, si dhe kundër fiseve arabe, që banonin në krahinën e Gur-Baalit dhe kundër meunasve. ⁸Meunasit i paguanin atij haraç. Ai u bë aq i fuqishëm, saqë fama e tij arriti deri në Egjipt.

⁹Në Jerusalem ndërtoi kulla pranë Portës së Këndit, pranë Portës së Luginës dhe pranë të ashtuquajturit skaj dhe i fortifikoi shumë. ¹⁰Edhe në krahinën e shkretëtirës urdhëroi të ndërtoheshin kulla mbrojtëse dhe shumë sterna, sepse në zonën kodrinore dhe në rrafshnaltë kishte shumë kope bagëtish. Përveç kësaj, në male dhe në ultësirën pjellore vuri në punë shumë veta, që të punonin në bujqësi dhe në vreshtari, sepse e çmonte shumë bujqësinë.

¹¹Uzija kishte edhe një ushtri të gatshme për luftë që përbëhej nga popullsia e aftë për luftë. Protokollisti Jeiel, dhe nëpunësi Maaseja, kishin për detyrë t'i regjistronin të gjithë; këta ishin nën mbikëqyrjen e Hananijës, njerit prej kryenëpunësve mbretërorë. Ushtria ishte ndarë në reparte, ¹²që ishin nën komandën e 2.600 kryetarëve të klaneve. ¹³Gjithsej u numëruan 30.750 burra të aftë dhe guximtarë. Me ndihmën e tyre mbreti mund t'i përballonte të gjithë armiqtë e tij. ¹⁴Luftëtarët e tij ai i armatosi me mburoja, shtiza, helmata, parzmorë, harqe dhe gurë hobeje. ¹⁵Bëri të ndërtonin me shumë art katapulta, me të cilat mund të lëshoheshin shigjeta dhe të hidheshin gurë të mëdhenj. Këto u vunë në Jerusalem, mbi kulla dhe mbi këndet e mureve.

Mëkati i Uzijës dhe sëmundja e tij

Meqë Perëndia e ndihmonte në mënyrë të mrekullueshme, Uzija u bë gjithnjë e më i fuqishëm dhe fama e tij u përhap deri në vende të largëta. ¹⁶Por, pasi u bë i fuqishëm, ai u bë mendjemadh dhe mëkatoi kundër Zotit, Perëndisë së tij, duke e dëmtuar veten. Ai hyri në Tempull për të dëgjur vetë temjan mbi

altarin e temjanit. ¹⁷Por kryepriifti Azarja dhe 80 priftërinj të tjerë trima i shkuan pas. ¹⁸Ata i dolën mbretit përballë dhe i thanë:

«Uzija, nuk të përket ty t'i kushtosh Zotit flijimin e temjanit. Kjo u lejohet vetëm priftërinjve, pasardhësve të Aharonit, që janë shuguruar për këtë. Largohu nga shenjtërorja, sepse mëkatove kundër Zotit, Perëndisë sate. Me këtë ti nuk mund të fitosh asnjë famë!» ¹⁹Uzija, që tashmë e kishte temjanicën në dorë, u zemërua; por pikërisht kur donte t'i bërtiste priftit, i doli gërbula mu në ballë. Kjo ndodhi para syve të priftërinjve, në Tempullin e Zotit, mu pranë altarit të temjanit. ²⁰Kryepriifti Azarja, dhe priftërinjtë e tjerë e panë plot tmerr gërbulën në ballin e mbretit. Menjëherë e dëbuan Uzijen nga Tempulli. Ai doli me vrap prej andej, sepse vuri re që Zoti e kishte ndëshkuar.

²¹Deri në vdekjen e tij mbreti Uzija mbeti i gërbulur. Duhej të banonte në një shtëpi të veçuar dhe nuk mund të hynte më në Tempull. I biri, Jotami, u emërua kryetar i pallatit mbretëror dhe kishte për detyrë të kryente punët e shtetit në vend të mbretit.

²²Gjithçka tjetër për Uzijen, nga fillimi i mbretërimit të tij deri në fund, e përpiloi profeti Isaia, biri i Amocit. ²³Kur vdiq Uzija, për shkak të gërbulës së tij e varrosën në tokën pranë varreve të mbretërve. Fronin e trashëgoi i biri, Jotami.

Për Jotamin, mbretin e Judës

(2 Mbr. 15,32-38)

27 Jotami ishte 25 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 16 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Jerusha dhe ishte bijë e Cadokut. ²Ai bëri atë që i pëlqeu Zotit dhe për gjithçka ndoqi shembullin e të atit, Uzijës; por nuk hyri në Tempull si i ati.

Populli vazhdonte të mos e dëgjonte Zotin.

³Jotami ndërtoi portën e sipërme të Tempullit dhe i përforcoi muret në shumë vende, në Ofel. ⁴Fortifikoi një sërë qytetesh në malësinë e Judës dhe ndërtoi kështjella dhe kulla në krahinën pyjore. ⁵Bëri luftë kundër mbretit amonas dhe e mundi. Atë vit dhe dy vjetët e mëpastajmë amonasit u detyruan ta furnizonin me 3.400 kg argjend, 1.500 tonë grurë dhe 1.500 tonë elb.

⁶Jotami u bë shumë i fuqishëm, sepse për gjithçka drejtohej sipas vullnetit të Zotit.

⁷Gjithçka tjetër për Jotamin dhe të gjitha fushatat e tij ushtarake dhe ndërmarrjet e tjera, mund të lexohet në librin e mbretërve të Izraelit dhe të Judës.

⁸Jotami ishte 25 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 16 vjet në Jerusalem.

⁹Kur vdiq, e varrosën në qytetin e Davidit. Fronin e trashëgoi i biri, Ahazi.

Mbreti Ahaz

(2 Mbr. 16,1-4)

28 Ahazi ishte 20 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 16 vjet në Jerusalem. Nuk e ndoqi vullnetin e Zotit, si Davidi, stërgjyshi i tij më i lashtë, ²por ndoqi shembullin e keq të mbretërve të Izraelit. Urdhëroi të derdheshin shtatore të perëndisë Baal ³dhe në luginën e Hinomit dogji flijime temjani. Madje ai urdhëroi që edhe bijtë e tij të digjeshin si flijim, duke ndjekur, kështu, zakonet e neveritshëm të popujve që Zoti i kishte dëbuar prej vendit gjatë invadimit të izraelitëve. ⁴Ai bëri flijime miqësie dhe dogji temjan në vendet e flijimit kushtuar perëndive të huaja, në kodra dhe nën të gjitha pemët e shenjta. ⁵Për shkak të gjitha këtyre krimeve, Zoti, Perëndia e tij, e dorëzoi tek armiqtë e tij. Së pari, e mundi mbreti i Sirisë; shumë judeas u zunë rob dhe u çuan në Damask. Pastaj Pekahu, mbreti i Izraelit, i shkaktoi një disfatë të rëndë. ⁶Në një ditë të vetme u vranë 12.000 judeas, luftëtarë të aftë. Të gjitha këto ndodhën sepse judeasit i kishin kthyer shpinën Zotit, Perëndisë së tyre. ⁷Zihriu, një trim prej fisit të Efraimit, vrau princin Maaseja, kryetarin e pallatit, Azrikamin dhe Elkanën, dorën e djathtë të mbretit. ⁸Izraelitët zunë rob 20.000 gra dhe fëmijë prej njerëzve të tyre të një gjaku, dhe përveç kësaj, bënë plaçkë të madhe dhe të gjithë i morën në Shomron.

Kthimi i robërve

(2 Mbr. 16,5)

⁹Në Shomron banonte një profet i Zotit me emrin Oded. Kur mbërriti atje ushtria, ai i doli përpara duke thënë: «Zoti, Perëndia e të parëve tuaj, u zemërua me judeasit. Prandaj jua dorëzoi juve. Por ju i keni masakruar me aq tërbim, sa që thirrjet e tyre i janë drejtuar për hakmarrje. ¹⁰E tani doni t'i bëni skllavër dhe skllave këta robër nga Juda dhe nga Jerusalemi. A nuk jeni ngarkuar me mjaft faj ndaj Zotit? ¹¹Tani më dëgjoni! Këta robër janë vëllezërit tuaj dhe motrat tuaja. Lejoni të shkojnë në shtëpi! Përndryshe, zemërimi i Zotit do të drejtohet kundër jush.»

¹²Edhe disa prej burrave udhëheqës nga fisi i Efraimit, u dolën përballë luftëtarëve që po ktheheshin. Këta ishin Azarja, biri i Johananit, Berehja, biri i Meshillemotit, Jehizkija, biri i Shallumit dhe Amasa, biri i Hadlait. ¹³Ata thanë: «Ju ndalohet t'i sillni këtu robërit! Padrejtësia jonë dhe faji ynë ndaj Zotit janë aq të mëdha, sa që ai është i zemëruar me ne. Mos doni t'i shtoni edhe më fajet tuaja?»

¹⁴Atëherë luftëtarët, në prani të kryetarëve të popullit dhe të mbarë kishës, i liruan robërit; madje ata

hoqën dorë edhe nga plaçka. ¹⁵Caktuan disa burra dhe i ngarkuan që të kujdeseshin për robërit. Të gjithë atyre që nuk ishin aq të veshur, ata u dhanë veshje prej sendeve të plaçkitura. Ata u dhanë edhe për të ngrënë e për të pirë dhe u kujdesën për të plagosurit. Të gjithë ata që nuk kishin fuqi për të ecur i hipën nëpër gomarë dhe i çuan deri në Jeriho, Qytetin e Palmave. Prej andej ata nuk ishin larg njerëzve të tyre. Pastaj izraelitët u kthyen në Shomron.

Ahazi kërkon më kot ndihmë tek asirianët

(2 Mbr. 16,7-9)

¹⁶Në këtë kohë, Ahazi u lidh me mbretin e Asirisë dhe i kërkoi atij ndihmë, ¹⁷sepse edomasit e kishin sulmuar përsëri Judën. Ata i kishin mundur judeasit dhe kishin zënë shumë robër. ¹⁸Edhe filistenjtë i ishin vërsulur zonës kodrinore dhe krahinës jugore. Ata kishin pushtuar qytetet Bet-Shemesh, Ajalon dhe Gederot, si dhe qytetet Soho, Timna dhe Gimzo me fshatrat e tyre përkatëse dhe ishin vendosur atje.

¹⁹Kështu, Zoti e ndëshkoi Judën për mëkatet e mbretit Ahaz, i cili e kishte shkelur besën dhe vetë kishte toleruar idhujtarinë e popullit.

²⁰TiglatPilezeri, perandori i Asirisë, u afrua Judës, por, në vend që ta përkrahte Ahazin, e kërcënoi. ²¹Ahazi ia dorëzoi thesaret nga tempulli, nga pallati mbretëror dhe nga pasuria e familjeve kryesore të popullit, por nuk e mori ndihmën e pritur.

²²Edhe në këtë gjendje të dëshpëruar, Ahazi vazhonte të mos e dëgjonte Zotin dhe veproi gjithnjë e më keq. ²³Ai u kushtoi flijime perëndive të Damaskut, megjithëse sirianët e kishin mundur. Mendonte: 'Këto perëndi i kanë ndihmuar sirianët dhe më kanë mundur. Në qoftë se tani u kushtoj flijime, ato do të më ndihmojnë edhe mua.' Por ato i sollën vetëm fatkeqësi, atij dhe mbarë Izraelit. ²⁴Ahazi urdhëroi të mblidheshin pajisjet e Tempullit dhe t'i shkatërronin. Ai urdhëroi të mbyllnin edhe portat e Tempullit. Në vend të kësaj, ngriti altarë kudo në Jerusalem. ²⁵Edhe në qytetet e tjera të Jerusalemit urdhëroi të ngrinin vendflijime, ku u kushtoheshin flijime perëndive të huaja. Me të gjitha këto ai e nxiti zemërimin e Zotit.

²⁶Gjithçka tjetër për Ahazin dhe të gjitha veprat e tij, nga fillimi deri në fund, mund të lexohet në analet e mbretërve të Judës dhe të Izraelit. ²⁷Ahazi vdiq dhe u varros në Jerusalem, por jo pranë mbretërve të tjerë. Fronin e trashëgoi i biri, Hizkija.

Mbreti Hizkija pastron Tempullin

(2 Mbr. 18,1-3)

29 Hizkija ishte 25 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 29 vjet në Jerusalem. E ëma quhej Avi dhe ishte bijë e Zakarisë. ²Hizkija bëri atë që i pëlqeu Zotit, njëllon si i pari i tij, Davidi.

³Vitin e parë të mbretërimit të tij, që në fillim të vitit të ri, dha urdhër që të hapnin portat e Tempullit dhe t'i riparonin. ⁴Pastaj lajmëroi të vinin tek ai priftërinjtë dhe levitët. Ata u mblodhën në sheshin lindor ⁵dhe ai u tha:

«Burra të fisit të Levit, më dëgjoni! Përgatituni për shërbimin tuaj! Pastroni dhe shuguroni përsëri Tempullin! Tempulli i takon Zotit, Perëndisë së të parëve. Për këtë pastroni gjithçka që është e papastër! ⁶Të parët tanë dolën të pabesë ndaj Zotit dhe bënë atë që nuk i pëlqeu atij. Ata i kthyen shpinën atij dhe Tempullit të tij. ⁷Edhe më keq: ata i mbyllën portat e shenjtërores së jashtme, i fikën kandilat dhe nuk i kushtuan Zotit asnjë flijim përkushtimi e as me temjan. ⁸Për këtë Zoti u zemërua me Judën dhe me Jerusalemin. Ai i ka bërë ata shembull frikësues dhe shenjë talljeje, siç mund ta shihni me sytë tuaj. ⁹Etërit tanë kanë vdekur në luftë dhe gratë e fëmijët tanë u zunë rob. ¹⁰Tani kam vendosur të bëj besëlidhje me Zotin, Perëndinë e Izraelit, duke shpresuar se ai do ta largojë prej nesh zemërimin e tij. ¹¹Tani mos humbni kohë më, përvishjuni punës! Zoti ju ka zgjedhur ju, që t'i shërbeni dhe t'i kushtoni flijime.»

¹²¹⁴Atëherë u paraqitën levitët që vijnë: prej pasardhësve të Kehatit: Mahati, biri i Amasait, dhe Joeli, biri i Azarjës; prej pasardhësve të Merariut: Kishi, biri i Avdiut, dhe Azarja, biri i Jehallelit; prej pasardhësve të Gershonit: Joahu, biri i Zimës, dhe Edeni, biri i Joahut; prej pasardhësve të Elicafanit; Shimriu dhe Jeieli; prej pasardhësve të Asafit: Zakaria dhe Matanja; prej pasardhësve të Hemanit: Jehieli dhe Shimiu; prej pasardhësve të Jedutunit: Shemaja dhe Uzieli.

¹⁵Ata lajmëruan të mblidheshin vëllezërit e tyre fisnorë dhe të gjithë u përgatitën për shërbim. Pastaj filluan të pastronin Tempullin, siç kishte urdhëruar mbreti, sipas udhëzimeve të Zotit. ¹⁶Priftërinjtë hynë në pjesën e brendshme të Tempullit dhe nxorën në oborr gjithçka që ishte e papastër. Që andej, levitët i çuan në luginën e Kidronit, jashtë qytetit. ¹⁷Ata e filluan pastrimin ditën e parë të muajit të parë. Pas një jave ata arritën të paradhoma e shenjtërores. Pas tetë ditëve të tjera, gjatë të cilave u pastrua paradhoma, Tempulli u pastrua. Kështu, ditën e 16-të gjithçka ishte gati.

¹⁸Pastaj ata shkuan te mbreti Hizkija dhe i thanë: «Ne e pastruam dhe e rregulluam përsëri gjithë Tempullin, duke përfshirë edhe altarin e temjanit dhe tavolinën për bukët e kushtuara bashkë me pajisjet përkatëse. ¹⁹I kemi vënë nëpër vende dhe i kemi shuguruar përsëri të gjitha sendet e shenjta, që i kishte përdhosur në kohën e mbretërimit të tij mbreti Ahaz, kur doli i pabesë ndaj Zotit. Tani gjithçka është vënë përsëri në vendin e vet para altarit të Zotit.»

Rikushtimi i Tempullit

²⁰Mëngjesin tjetër, mbreti Hizkija lajmëroi të vinin tek ai të gjithë burrat udhëheqës të qytetit dhe, bashkë me ta, hipi në Tempull. ²¹Aty sollën shtatë dema, shtatë desh dhe shtatë qengja për flijimin e përkushtimit, si dhe shtatë cjep, që ishin caktuar si flijim pajtimi për dinastinë mbretërore, Tempullin dhe mbarë popullsinë e Judës. Mbreti u dha urdhër priftërinjve, pasardhësve të Aharonit, që t'i kushtonin kafshët për flijimin në altarin e Zotit. ²²Njëri pas tjetrit u therën demat, deshtë dhe qengjat. Priftërinjtë e mblodhën gjakun e tyre dhe me të spërkatën altarin. ²³Në fund morën cjeptë për flijimin e pajtimit dhe i çuan para mbretit dhe izraelitëve të mbledhur. Këta vunë duart mbi kokat e kafshëve të caktuara për flijim. ²⁴Pastaj priftërinjtë i therën cjeptë dhe spërkatën altarin me gjakun e tyre, për ta çliruar Izraelin nga faji. Mbreti kishte urdhëruar që ato t'i kushtonin si fljime përkushtimi dhe fljime pajtimi për mbarë popullin.

²⁵Mbreti i vendosi levitët përsëri në Tempull, bashkë me cimbalet, harpat dhe me lahutat, sipas urdhrorit që kishte dhënë dikur Davidi. Këtë urdhër mbretit ia transmetuan këshilltari e tij profetik, Gadi, dhe profeti Natan. ²⁶Levitët zunë vend me instrumentet që kishte urdhëruar t'i përpunonin mbreti Davidi, kurse priftërinjtë me trumbetat e tyre. ²⁷Kur Hizkija dha urdhër të fillohej me flijimin e përkushtimit mbi altar, ata nisën t'u binin instrumenteve të Davidit, mbretit të Izraelit. Njëkohësisht, levitët e lavdëruan Zotin me këngët e tyre dhe priftërinjtë u ranë trumbetave. ²⁸Të gjithë izraelitët e mbledhur ranë përmbys dhe e adhuruan Zotin. Levitët kënduan dhe trumbetat shungulluan, gjatë gjithë kohës që vazhdoi flijimi. ²⁹Në fund, mbreti dhe të gjithë të pranishmit ranë përmbys për t'iu lutur Zotit. ³⁰Pastaj mbreti Hizkija dhe burrat udhëheqës i urdhëruan levitët ta lavdëronin Zotin me këngët e Davidit dhe me këngët e Asafit, këngëtarit profetik. Ata i kënduan këngët me gëzim të madh, pastaj ranë përmbys për ta adhuruar Zotin. ³¹Në fund Hizkija iu drejtua popullit të mbledhur dhe i tha: «Unë e shoh se ju keni ardhur para Zotit me duart plot. Afrohuni dhe sillni në Tempullin e tij flitë tuaja për flijimet e miqësisë dhe të mirënjohjes!» Të gjithë i afruan flitë e tyre dhe kush donte të jepte më shumë, kushtoi edhe fljime përkushtimi. ³²Në këtë mënyrë për flijimin e përkushtimit u mblodhën 70 qe, 100 desh dhe 200 qengja. ³³Numri i flive të tjera ishte 600 qe dhe 3.000 dele. ³⁴Në fillim kishte pak priftërinj për t'i rrjepur kafshët e caktuara për flijimin e përkushtimit. Prandaj, për ta përfundur këtë punë, priftërinjve u erdhën në ndihmë vëllezërit e tyre fisnorë, levitët. Kjo ndodhi sepse për këtë shërbim duhej të ishin përgatitur më shumë priftërinj, ndërkohë që levitët ishin përgatitur më shpejt sesa priftërinjtë. ³⁵Përveç kësaj, atë ditë sasia e fljimeve të përkushtimit ishte shumë e madhe dhe priftërinjve iu desh të bënin shërbim plotësues për pjesët me dhjamë, që duheshin djegur, dhe për blatimet e pijes, që bënin pjesë në flijimet e përkushtimit. Me këto fljime filloi përsëri shërbimi fetar i rregullt në Tempullin e Zotit. ³⁶Hizkija dhe mbarë populli u gëzuan shumë që Perëndia ua kishte pranuar këtë kthesë. Gjithçka kishte ndodhur më shpejt sesa e kishin pritur.

Përgatitjet për festën e Pashkës

30 Hizkija dërgoi lajmëtarë nëpër gjithë territorin e Izraelit dhe të Judës; për fiset e Efraimit dhe të Mënasheut lajmin e tij e dërgoi me shkrim. Ai i ftoi të gjithë të vinin në Tempull, në Jerusalem për të festuar së bashku festën e Pashkës. ²Më përpara, ishte këshilluar me kryetarët e familjeve dhe me mbarë bashkësinë e Jerusalemit, dhe kishin vendosur që ta festonin Pashkën vetëm në muajin e dytë. ³Në muajin e parë nuk kishin mundësi ta festonin në kohën e caktuar, sepse mjaft priftërinj ende nuk ishin përgatitur për shërbim dhe populli nuk mund të mblidhej aq shpejt në Jerusalem. ⁴Mbreti dhe mbarë bashkësia e kishin miratuar këtë plan ⁵dhe kishin vendosur që t'i drejtonin një thirrje mbarë popullit. Me anë të saj, ata i ftonin të gjithë izraelitët, nga Beersheva në jug e deri në Dan në veri, që të mblidheshin në Jerusalem për të festuar së bashku festën e Pashkës. Kishte kohë që atë nuk e festonin më të gjitha fiset, siç është e caktuar. ⁶Lajmëtarët me lajmin e mbretit dhe të ministrave të tij shkuan me nxitim nëpër gjithë Judën dhe Izraelin. Në emër të mbretit u bënë thirrje banorëve të Izraelit: «Kthehuni te Zoti, Perëndia e të parëve, Avrahamit, Izakut dhe Izraelit! Atëherë ai do t'ju kushtojë vëmendje juve, gjithë asaj pjese të popullit që asirianët nuk i morën rob. ⁷Mos ndiqni më shembullin e keq të të parëve dhe të vëllezërve tuaj! Ata dolën të pabesë ndaj Zotit, Perëndisë së të parëve të tyre, dhe për këtë ai lejoi që të bëheshin shembull frikësues për të gjithë, siç e keni përjetuar vetë. ⁸Mos u bëni aq kokëfortë sa të parët tuaj! Nënshtroni Zotit! E jani në Tempullin e tij, që e ka caktuar përgjithmonë për shenjtëroren e tij! Shërbejini Zotit, Perëndisë suaj; dhe atëherë ai do të largojë prej jush zemërimin e tij. ⁹Në qoftë se ktheheni tek ai, ai do të kujdeset që asirianët të kenë mëshirë për vëllezërit dhe bijtë tuaj dhe t'i lejojnë të kthehen në vendin e tyre. Zoti, Perëndia juaj, është plot mirësi dhe mëshirë! Në qoftë se ju ktheheni tek ai, me siguri edhe ai do të mendojë për ju.»

¹⁰Lajmëtarët shkuan nga një qytet në tjetrin, nëpër territorin e Efraimit e të Mënasheut, deri në territorin e Zevulunit. Gjithkund i përqeshën dhe u tallën me ta. ¹¹Vetëm disa veta prej fiseve të Asherit, Mënasheut dhe Zevulunit u penduan dhe erdhën në Jerusalem. ¹²Por në Judë Perëndia bëri që të gjithë t'i përgjigjeshin thirrjes që kishin shpallur mbreti dhe kryetarët me urdhrin e Zotit.

Hizkija feston Pashkën

¹³Muajin e dytë, në Jerusalem u mblodh një turmë e madhe për të kremtuar festën e Pashkës dhe festën e bukëve të ndorme. Kjo ishte një mbledhje jashtëzakonisht e madhe njerëzish. ¹⁴Së pari u larguan nga Jerusalemi altarët e perëndive të huaja, si dhe altarët e temjanit, që u hodhën në luginën e Kidronit.

¹⁵Ditën e 14-të të atij muaji ata therën qengjat e Pashkës. Priftërinjtë dhe levitët, dikur të bërë me turp, kësaj here ishin bërë gati me kohë për të kryer shërbimin e tyre. Ata sollën kafshët për flijimin e përkushtimit. ¹⁶Pastaj zunë vendet e caktuara në Ligj nga Moisiu, njeriu i Perëndisë. Priftërinjtë morën nga levitët gjakun e flive dhe spërkatën altarin.

¹⁷Shumë prej pjesëtarëve të festës nuk kishin bërë pastrimin e duhur, prandaj, për hirin e tyre, levitët therën qengjat e Pashkës, që të mund t'i kushtoheshin Zotit. ¹⁸⁻¹⁹Shumë veta, veçanërisht nga Efraimi, Mënashëu, Jisakari dhe Zevuluni kishin filluar ta hanin darkën e Pashkës pa u kushtuar vëmendje rregullave të pastrimit. Prandaj Hizkija iu lut Zotit për ta: «O Zot, ti Perëndi i të parëve tanë! Me mirësinë tënde, faljau mëkatet të gjithë atyre që nuk u përgatitën ashtu siç kërkohet për të festuar këtë festë të shenjtë, por që kërkohen me gjithë zemër vullnetin tënd.» ²⁰Zoti e dëgjoi lutjen e Hizkijës dhe nuk lejoi që ata të ndëshkoheshin.

²¹Izraelitët e mbledhur në Jerusalem për shtatë ditë kremtuan me gëzim festën e bukëve të ndorme. Priftërinjtë dhe levitët e lavdëruan ditë e natë Zotin me tingullimin e fortë të instrumenteve të tyre, të cilëve u binin për nder të Zotit. ²²Hizkija i lavdëroi levitët, sepse i kishin përmbushur siç duhet detyrimet e tyre ndaj Zotit.

Izraelitët festuan gjatë gjithë javës dhe hëngrën së bashku flijimet e miqësisë dhe falënderuan Zotin, Perëndinë e të parëve të tyre. Kur mbaruan ato ditë, ²³mbarë bashkësia vendosi të rrinte e mbledhur edhe për shtatë ditë të tjera. Në këtë javë të dytë bënë festë gëzimi. ²⁴Mbreti Hizkija i kishte dhënë kishës edhe 1.000 qe dhe 7.000 dele, ndërsa kryetarët e popullit kishin dhënë 1.000 qe dhe 10.000 dele. Shumë priftërinj rrinin gati për të shërbyer. ²⁵Të gjithë së bashku: populli i Judës, priftërinjtë dhe levitët, të gjithë ata që kishin ardhur nga fiset e tjera të Judës, si dhe të huajt që kishin ardhur prej larg ose që banonin në Judë, i kaluan ato ditë plot gëzim. ²⁶Në mbarë Jerusalemin mbretëronte një gëzim festimi, që nuk ishte përjetuar që nga koha e mbretit Solomon.

²⁷Në fund, u ngritën priftërinjtë, pasardhësit e Levit, dhe i dhanë popullit bekimin e Zotit. Lutja e tyre u ngrit lart, deri në banesën qiellore, dhe Perëndia e dëgjoi.

Hizkija rregullon shërbimin në Tempull

31 Kur mbaroi festa, izraelitët e mbledhur shkuan nëpër qytetet e tjera të Judës. Gjithkund thyen gurët përmendore, përmbyshën shtyllat e shuguruara dhe shkatërruan vendet e flijimit dhe altarët e perëndive të huaja, derisa nuk u mbeti asnjë gjurmë. Këtë gjë ata e bënë jo vetëm në territorin e Judës, por edhe në atë të Benjamin, Efraimit dhe Mënashëut. Pastaj u kthyen në vendbanimet e tyre.

²Hizkija i rregulloi përsëri grupet e shërbimit të priftërinjve dhe të levitëve, siç ishin më parë, dhe secilit i caktoi detyrën që kishte në Tempull, në banesën e Zotit. Priftërinjtë kishin për detyrë të kushtonin flijimet e përkushtimit dhe flijimet e miqësisë, kurse levitët kishin për detyrë t'i ndihmonin ata dhe ta lavdëronin Zotin me muzikë dhe më këngë.

³Nga pasuria e tij personale mbreti dha pjesën e tij të flijimeve të përkushtimit, të caktuar në Ligjin e Zotit për çdo mëngjes dhe çdo të shtunë, për festën e hënës së re dhe për festat e tjera.

⁴Ai urdhëroi që edhe banorët e Jerusalemit të jepnin kontributet e tyre për priftërinjtë dhe levitët, që ata t'i kushtoheshin plotësisht Ligjit të Zotit. ⁵Kur u njoftua ky urdhër, izraelitët sollën sasi të mëdha gruri, nga më i miri, verë të re, vaj ulliri, mjaltë dhe gjithfarë prodhimesh të fushave, si dhe të dhjetën e caktuar prej të lashtave të tyre. ⁶Edhe banorët e qyteteve të tjera të Judës duke përfshirë edhe izraelitët veriorë që ishin vendosur mes tyre, e sollën të dhjetën e bagëtisë dhe të deleve të tyre, si dhe dhurata të tjera që ia kishin kushtuar Zotit, Perëndisë së tyre.

Këto kontribute u mblodhën në grumbuj të mëdhenj, pranë njëri-tjetrit. ⁷Grumbullimi i kontributeve filloi në muajin e tretë dhe përfundoi vetëm muajin e shtatë. ⁸Kur i panë kontributet e grumbulluara, Hizkija dhe kryetarët e popullit e falënderuan Zotin dhe popullin e tij, Izraelin.

⁹Hizkija i pyeti priftërinjtë dhe levitët, se nga erdhën këta grumbuj, ¹⁰Kryepriifti, Azarja, pasardhës i Cadokut, iu përgjigj: «Që nga koha kur populli filloi t'i sjellë kontributet e veta në Tempullin e Zotit, kemi kaq shumë për të ngrënë e për të pirë, sa na teprojnë edhe rezerva të mëdha. Aq e ka bekuar Zoti popullin e tij, sa që kanë tepruar këta grumbuj të mëdhenj.»

¹¹Atëherë Hizkija dha urdhër që disa salla të përshtateshin për ruajtjen e rezervave. Kur sallat ishin gati,

¹²gjithçka e futën brenda me kujdes: kontributet e të lashtave, të dhjetën e prodhimeve dhe dhuratat e tjera për flijim. Leviti Konanja u emërua mbikëqyrës i këtyre rezervave, kurse të vëllanë e caktuan si zëvendësin e tij. ¹³Atij iu nënshtruan të gjithë mbikëqyrësit e tjerë: Jehieli, Azazja, Nahati, Asaheli, Jerimoti, Jozavadi, Elieli, Jesmahja, Mahati dhe Benaja. Kështu kishin vendosur mbreti Hizkija dhe kryepriifti Azarja, i cili përgjigjej për Tempullin.

¹⁴Mbikëqyrjen për dhuratat, që iu dhanë me vullnet të mirë Perëndisë, e kishte leviti Kore, biri i Jimnës, rojtari i Portës Lindore. Ai kishte gjithashtu për detyrë t'u ndante priftërinjve dhuratat për flijim, që i ishin kushtuar Zotit, gjithashtu duhej të ndante pjesët më të shenjta të flive, që duhej t'i hanin priftërinjtë.

¹⁵Nën drejtimin e tij ishin Edeni, Minjamini, Jeshua, Shemaja, Amarja dhe Shehanja, të cilët e ndihmonin në punën e tij në vendbanimet e priftërinjve. Ata siguronin që të gjithë priftërinjtë, të rinjtë dhe pleqtë, të ndarë në grupet e tyre të ndryshme të shërbimit, t'i merrnin rregullisht pjesët e tyre. ¹⁶Vetëm priftërinjtë, të cilët duhej të shkonin me shërbim në Jerusalem dhe atje në Tempullin e Zotit të kryenin detyrat e tyre të përditshme, ishin shkarkuar nga plotësimi i këtij detyrimi. Kjo vlente për të gjithë meshkujt që nga mosha tre vjeçare e lart e që ishin përpiluar në regjistrime. ¹⁷Regjistrimi i priftërinjve u bë sipas klaneve të tyre. Por regjistrimi i levitëve u bë për ata që ishin 20 vjeç e lart, duke i ndarë sipas grupeve të shërbimit dhe detyrave të tyre. ¹⁸Në të dy rastet ishin regjistruar edhe familjet e tyre, gratë, bijtë dhe bijat. Meqë burrat ishin gjithnjë në shërbim të Zotit, edhe ato u numëruan me ta, për shkak të gjendjes së tyre të kushtuar. ¹⁹Disa priftërinj banonin jashtë qyteteve, në kullotat që u ishin ndarë si pasardhës të Aharonit. Njëpr qytete ishin caktuar njerëz të veçantë që kishin për detyrë t'u ndanin familjeve të këtyre priftërinjve, si dhe të të gjithë atyre që ishin regjistruar si levitë, pjesën që u takonte prej dhuratave.

²⁰Kështu veproi Hizkija në mbarë Judën. Ai bëri atë që ishte e mirë dhe e drejtë për Zotin, Perëndinë e tij, dhe kështu e tregoi besnikërinë e vet ndaj Zotit. ²¹Kur rregulloi përsëri shërbimin e Tempullit dhe i dha rëndësi Ligjit të Zotit dhe urdhërimeve të tij, ai i bëri të gjitha këto, sepse donte ta dëgjonte Zotin me gjithë zemër, prandaj edhe Zoti i dha sukses.

Asirianët depërtojnë në Judë

(2 Mbr. 18,13-37; 19,14-19, 35-37; Is 36,1-22; 37,8-38)

32 Pasi Hizkija i bëri të gjitha këto, duke treguar kështu besnikërinë e tij ndaj Zotit, perandori asirian Sinaherib sulmoi Judën. Trupat e tij pushtuan vendin dhe rrethuan qytetet e fortifikuara, me qëllim që t'i shtinin në dorë. ²Hizkija e kuptoi që Sinaheribi, para se gjithash, kishte ndërmend të sulmonte Jerusalem. ³Prandaj u këshillua me ministrat dhe oficerët e tij për t'i mbyllur burimet jashtë qytetit. Ata ranë dakord me këtë vendim. ⁴Ata menduan: «Kur të arrijnë perandorët asirianë për të na rrethuar, le të mos gjejnë asnjë pikë ujë!» Mblodhën shumë njerëz dhe ata i mbyllën burimet me dhe. Ata mbyllën edhe grykën e kanalit nëntokësor, nëpërmjet të cilit sillej uji në qytet.

⁵Hizkija, i vendosur e plot besim, filloi të ndreqte murin e qytetit kudo ku ai ishte i dëmtuar. Kullat u ndërtuan më të larta, dhe, përveç murit kryesor, u ndërtua një mur i dytë. Edhe në qytetin e Davidit u përforcua fortifikimi në Millo. Përveç kësaj, mbreti dha urdhër të prodhohej një sasi e madhe shtizash dhe mburojash. ⁶Emëroi oficerë që e kishin komandën mbi banorët e qytetit në kohën e mbrojtjes.

Pastaj dha urdhër të mblidheshin të gjithë burrat në sheshin pranë portës së qytetit dhe i inkurajoi duke u thënë: ⁷«Qëndroni trima dhe të vendosur! Mos u trembni dhe mos kini frikë nga perandori i Asirisë dhe nga ushtria e tij! Në anën tonë është një Fuqi më e fortë se ai. ⁸Ai mbështetet në fuqinë njerëzore, por ne mbështetemi te Zoti, Perëndia jonë! Ai do të na ndihmojë dhe vetë do të luftojë për ne.» Këto fjalë të Hizkijës, mbretit të Judës, ia ngrohën zemrën dhe i dhanë guxim popullit.

Duan të frikësojnë Jerusalem

⁹Pas disa kohësh perandori Sinaherib, me forcat e tij të armatosura, kishte rrethuar qytetin Lakish. Që andej ai dërgoi lajmëtarë të mbreti Hizkija dhe tek të gjithë judeasit në Jerusalem për t'u thënë:

¹⁰«Mbreti Sinaherib nga Asiria ju dërgon fjalë: «Ku vallë mbështeteni ju, që e ndieni veten kaq të sigurt?

¹¹Mos u mashtroni nga Hizkija, kur ju mbush mendjen duke ju thënë: 'Zoti, Perëndia jonë, do të na shpëtojë nga perandori i Asirisë.'» Në të vërtetë, ai po ju çon drejt vdekjes. Ju do të vdisni nga uria dhe nga etja. ¹²Ai vetë i ka hequr vendet e flijimit dhe altarët e Perëndisë suaj dhe ka dhënë urdhër që në Judë dhe në Jerusalem Perëndia të adhurohet vetëm në një altar të vetëm dhe atje t'i kushtohen flijime. ¹³A nuk e dini se ç'u kemi bërë ne, unë dhe paraardhësit e mi, popujve të vendeve të tjera? A ishin në gjendje perënditë e tyre t'i mbronin prej meje? ¹⁴Asnjëra prej perëndive të shumta nuk ishte në gjendje ta bënte këtë. Prej popujve që i shkatërruan paraardhësit e mi, asnjërin nuk e shpëtoi perëndia i tij! Mos mendoni ju se Zoti, Perëndia juaj, është i vetmi që mund t'ju mbrojë prej meje? ¹⁵Po ju them edhe një herë: mos u mashtroni nga Hizkija! Mos i besoni! Asnjë perëndi i ndonjë vendi ose i ndonjë perandorie nuk ka mundur ta shpëtojë popullin e vet nga pushteti im ose nga paraardhësit e mi. Pra, as Perëndia juaj nuk mund ta bëjë këtë!»

¹⁶Me fjalë të tilla vazhdonin të flitnin të dërguarit e Sinaheribit kundër Zotit, Perëndisë së vërtetë, dhe kundër shërbëtorit të tij, Hizkijës.

Sinaheribi ndëshkohet

¹⁷Të dërguarit e Sinaheribit kishin me vete edhe një letër, në të cilën ai përqeshte Zotin, Perëndinë e Izraelit, dhe ku thuhej: «Perënditë e popujve të tjerë nuk ishin në gjendje t'i shpëtonin popujt e tyre nga

pushteti im. As Perëndia e Hizkijës nuk mund ta shpëtojë popullin e vet nga pushteti im.»¹⁸Të dërguarit sirianë i thanë këto fjalë në hebraisht dhe me zë të lartë, që t'i dëgjonin edhe banorët e Jerusalemit, që qëndronin mbi murin e qytetit. Me to ata donin t'i frikësonin dhe t'i tmerronin ata, për ta pushtuar qytetin sa më lehtë.¹⁹Kështu, flitnin për Perëndinë e Jerusalemit si për perënditë e popujve të tjerë, që janë vetëm shtatore të punuara prej duarve njerëzore.

²⁰Por mbreti Hizkija dhe profeti Isaia, biri i Amocit, iu lutën Perëndisë dhe e thirrën për ndihmë.

²¹Atëherë Zoti dërgoi engjëllin e tij në fushimin e asirianëve, i cili i vrau të gjithë luftëtarët, oficerët dhe komandantët, kështu që perandorit të Asirisë iu desh të kthehej në vendin e tij me turp dhe me faqe të zezë. Kur shkoi një ditë në tempullin e perëndisë së tij, bijtë e tij e vranë me shpatë.

²²Kështu, Zoti i ruajti banorët e Jerusalemit nga pushteti i Sinaheribit, perandorit të Asirisë, dhe nga të gjithë armiqtë e tjerë. I dha paqe në të gjithë kufijtë e tij.²³Njerëzit prej të gjitha anëve sollën në Jerusalem dhurata për t'ia kushtuar Zotit. Dhurata të çmueshme sollën edhe për Hizkijën, mbretin e Judës, sepse që atëherë ai gëzonte nam të mirë tek të gjithë popujt.

Fundi i mbretërimit të Hizkijës

(2 Mbr. 20,1-3.12-19; Is 38,1-3; 39,1-8)

²⁴Një herë Hizkija u sëmur për vdekje. Ai iu lut Zotit dhe Zoti i tha se do të shërohej. Këtë ia vërtetoi me një shenjë.²⁵Në vend që ta falënderonte Zotin për këtë të mirë, Hizkija u bë mendjemadh. Prandaj Zoti u zemërua me të, me Judën dhe me Jerusalemin.²⁶Por Hizkija dhe banorët e Jerusalemit e pranuan fajin e tyre dhe iu nënshtruan Zotit. Atëherë Zoti nuk i dënoi sa kohë që jetoi Hizkija.

²⁷Hizkija ishte shumë i pasur dhe kishte nam shumë të mirë. Ndërtoi vende të veçanta për pasurinë e tij, që përbëhej nga ar, argjend, gurë të çmuar, vaj balsami, mburoja dhe të gjitha sendet e tjera të çmueshme.²⁸Ndërtoi edhe depo për grurë, verë dhe vaj ulliri, si dhe stalla për bagëtinë e tij që e kishte të shumtë.²⁹Për t'i mbrojtur kopetë e tij të mëdha të bagëtive dhe të deleve, ai dha urdhër që të ndërtoheshin një sërë qytetesh kufitare. Vetë Perëndia e kishte ndihmuar për ta fituar këtë pasuri.³⁰Hizkija e mbuloi burimin e Gihonit që gjendej jashtë qytetit dhe, duke e kaluar ujin e tij nën tokë, drejt perëndimit, e çoi në qytetin e Davidit.

Gjithçka që ndërmori, i shkoi mbarë.³¹Po kaq mirë i eci, edhe kur kryetarët babilonas dërguan tek ai njerëz për t'u njohur me mrekullitë që ishin bërë në vendin e tij. Atëherë Zoti e la Hizkijën që të ecte në rrugën e vet. Ai veproi kështu, vetëm sepse donte ta vinte në provë karakterin e tij.

³²Gjithçka tjetër për Hizkijën, për veprat nëpërmjet të cilave ai e tregoi besnikërinë e tij ndaj Zotit, mund të lexohet në shënimet e vegimeve të profetit Isaia, birit të Amocit, dhe në librin e mbretërve të Izraelit dhe të Judës.

³³Kur vdiq Hizkija, e varrosën në vendin e nderit, në varrin e pasardhësve të Davidit, dhe mbarë popullsia e Judës dhe e Jerusalemit i bëri nderime të mëdha. Fronin e trashëgoi i biri, Mënasheu.

Mbreti Mënashe

(2 Mbr. 21,1-9)

33Mënasheu ishte 12 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 55 vjet në Jerusalem.²Bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe adhuronte perënditë e popujve që Zoti i kishte dëbuar për t'ua lënë vendin izraelitëve.³Rindërtoi vendet e flijimit që i kishte shkatërruar Hizkija, ngriti altarë për nder të Baalit, ngriti përsëri shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë, adhuronte yjet dhe u lutej atyre.⁴Në Tempullin e Jerusalemit, që Zoti e kishte zgjedhur për banesën e tij, ngriti altarë për perëndi të huaja⁵dhe në oborret e Tempullit bëri altarë për perënditë e yjeve.⁶Birin e tij e kushtoi si flijim me djegie në luginën e Hinomit, merrej me magjistarë dhe falltarë dhe jepej pas mediumëve dhe astrologëve. Me të gjitha këto e fyente Zotin dhe ngjalli zemërimin e tij.⁷Ai dha urdhër të bënin një shtatore idhujtare, dhe ta vendosnin në shenjtërore, në atë vend, për të cilin Zoti i kishte thënë Davidit dhe birit të tij, Solomonit: «Në këtë Tempull, këtu në Jerusalem, në qytetin që kam zgjedhur prej të gjitha fiseve izraelite, gjithnjë mund të më gjejë populli im.⁸Në qoftë se ata më dëgjojnë dhe i zbatojnë të gjitha urdhërimet e mia, që u dhashë nëpërmjet Moisiut, nuk do të lejoj që të dëbohen nga vendi që u dhashë të parëve të tyre.»⁹Por Mënasheu i mashtrou njerëzit e Judës dhe të Jerusalemit, kështu që vepruan më keq se popujt që Zoti i kishte asgjësuar gjatë invadimit të izraelitëve.

¹⁰Zoti e paralajmëroi Mënasheun dhe popullin e tij, por ata nuk i kushtuan vëmendje.¹¹Prandaj Zoti i lejoi gjeneralët e perandorit asirian që të marshonin me trupat e tyre kundër Judës. Ata e zunë rob

Mënasheun, i ngulën një çengel në fulqi dhe e çuan me pranga deri në Babilon.¹²Në këtë gjendje të dëshpëruar, ai u kthye përsëri te Zoti, Perëndia e tij dhe Perëndia e të parëve. U pendua thellë para tij

¹³dhe iu lut për mëshirë. Dhe Zoti e dëgjoi lutjen e tij: e lejoi që të kthehej përsëri në Jerusalem dhe të vazhdonte të mbretëronte. Atëherë Mënasheu e pranoi që Zoti është Perëndia e vërtetë.

¹⁴Pas kthimit të tij, dha urdhër të ndërtonin një mur të lartë rreth qytetit të Davidit. Ky mur të çonte pranë burimit të Gihonit, gjatë shpatit të luginës së Kidronit, drejt Portës së Peshqëve dhe rreth Ofelit. Në të gjitha qytetet e fortifikuara të Judës ai emëroi komandantë.¹⁵Largoi edhe shtatorët e perëndive të huaja

prej Tempullit, veçanërisht shtatoren idhujtare prej guri që e kishte ngritur vetë atje. Gjithashtu largoi të gjithë altarët që kishte ngritur më parë në zonën e Tempullit dhe dha urdhër t'i flaknin jashtë qytetit. ¹⁶Por altarin e Zotit e ngriti përsëri dhe mbi të kushtoi flijimet e miqësisë dhe të mirënjohjes. Në gjithë Judën urdhëroi që të nderohej Zoti, Perëndia e Izraelit. ¹⁷Popullsia vërtet vazhdonte të kushtonte flijime edhe nëpër vendet e flijimit në mbarë vendin, por vetëm për nder të Zotit.

¹⁸Gjithçka tjetër për Mënasheun – për lutjen e tij drejtuar Zotit dhe për gjithçka që i shpallën profetët në emër të Zotit, – mund të lexohet në librin e mbretërve të Izraelit. ¹⁹Lutja që ai i drejtoi Zotit dhe përgjigja që Ai i dha, si dhe mëkatet dhe rebelimi i tij, por edhe vendet ku ndërtoi vendflijime dhe ngriti shtylla kushtuar kultit të pjellorisë dhe shtatore idhujtare, para se të pendohej – regjistrimi i të gjitha këtyre mund të gjendet në librin «Shpjegimet e Hozait». ²⁰Kur vdiq Mënasheu, e varrosën pranë pallatit të tij. Fronin e trashëgoi i biri, Amoni.

Mbreti Amon

(2 Mbr. 21,19-26)

²¹Amoni ishte 22 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi dy vjet në Jerusalem. ²²Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit, tamam si i ati, Mënasheu. ²³U kushtoi flijime idhujve që kishte bërë i ati dhe binte përmbys para tyre. ²⁴Por ndryshe nga i ati, Mënasheu, Amoni nuk u pendua para Zotit, por e ngarkoi veten me mëkate edhe më të mëdha. ²⁵Në fund, disa prej oborrtarëve të Amonit thurën një komplot kundër tij dhe e vranë brenda në pallatin mbretëror. ²⁶Por judeasit i vranë të gjithë ata që kishin marrë pjesë në komplot dhe emëruan birin e Amonit, Joshijën, pasardhës të tij.

Mbreti Joshija bën spastrime

(2 Mbr. 22,1-2)

34 Joshija ishte 8 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi 31 vjet në Jerusalem. Ai bëri atë që i pëlqeu Zotit dhe për gjithçka ndoqi shembullin e të parit të tij, Davidit.

³Vitin e 8-të të mbretërimit të tij, kur ishte ende shumë i ri, filloi ta kërkonte Zotin, Perëndinë e të parit të tij, Davidit. Vitin e 12-të të mbretërimit të tij filloi t'i largonte nga Juda dhe nga Jerusalemi vendet për flijime, shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë dhe shtatoret idhujtare të derdhura. ⁴Nën mbikëqyrjen e tij u shembën altarët e perëndisë Baal. Shtyllat për kushtimin e temjanit që ishin mbi të, urdhëroi t'i copëtonin.

Shtyllat kushtuar ritit të pjellorisë, shtatoret e gdhendura dhe të derdhura, urdhëroi t'i dërrmonin e t'i bënëin pluhur, dhe këtë të fundit ta shpërndanin nëpër varret e atyre që u kishin kushtuar flijime këtyre perëndive. ⁵Eshtrat e priftërinjve të tyre urdhëroi t'i digjnin mbi altarët, mbi të cilët ata i kishin kushtuar këto flijime. Kështu e pastroi Judën dhe Jerusalemin nga të gjitha këto. ⁶Këtë gjë ai e bëri edhe në qytetet e fiseve të Mënasheut, Efraimit, dhe Shimonit, deri në territorin e Naftaliut, ku bastisi shtëpitë.

⁷Gjithkund nëpër fiset veriore urdhëroi të shembnin altarët, të pritin shtyllat kushtuar kultit të pjellorisë, të thyenin shtatoret idhujtare dhe të copëtonin altarët e temjanit. Pastaj u kthye në Jerusalem.

Rizbulimi i librit të Ligjit

⁸Vitin e 18-të të mbretërimit të tij, në kohën kur ende vazhdonte spastrimi i vendit dhe i Tempullit, Joshija ndërmoi restaurimin e ndërtesave lidhur me Tempullin. Për këtë dërgoi në Tempull tre burra: Shafanin, birin e Acaljës, Maasejën, guvernatorin e qytetit, dhe Joahun, birin e Joahazit, zëdhënësin e mbretit. ⁹Ata shkuan te kryepriifti Hilkiya dhe i dorëzuan të hollat që ishin dhënë për mirëmbajtjen e Tempullit. Këtë shumë, levitët që kishin shërbyer si rojtarë të portave e kishin mbledhur prej banorëve të Mënasheut, Efraimit dhe prej fiseve të tjera veriore, si dhe prej banorëve të Judës, të Benjaminit dhe të Jerusalemit. ¹⁰Këtë shumë ua dorëzuan mjeshtërve që ishin ngarkuar me riparimin e Tempullit. ¹¹Prej kësaj shume ata paguan artizanët dhe muratorët. Me këto të holla blenë edhe gurë të gdhendur dhe dru ndërtimi, me të cilat duheshin riparuar trarët e të gjitha pjesëve të ndërtesave. Kështu, Joshija bëri që ta restauronin Tempullin e Zotit, Perëndisë së tij, pasi mbretërit e mëparshëm të Judës e lanë pas dore. ¹²Punëtorët e ndërtimit punuan me ndërgjegje. Mbikëqyrës të tyre e ishin levitët Jahat dhe Obadja, prej pasardhësve të Merariut, si dhe levitët Zakaria dhe Meshullam, prej pasardhësve të Kehatit. Levitët e tjerë, që dinin t'u binin instrumenteve, ¹³mbanin ritmin për punët e hamejve dhe të gjithë punëtorëve të tjerë. Disa levitë të tjerë ishin emëruar si protokollistë, mbikëqyrës ose rojtarë portash.

¹⁴Kur u nxorën të hollat që kishin sjellë njerëzit në Tempull, priifti Hilkiya gjeti librin e Ligjit, që Zoti ia kishte shpallur nëpërmjet Moisiut. ¹⁵Hilkiya i tha protokollistit Shafan: «Në Tempull kam gjetur librin e Ligjit të Zotit», dhe ia dorëzoi pergamenën Shafanit. ¹⁶Shafani ia çoi pergamenën mbretit dhe i tha: «Gjithçka që na ke urdhëruar, e kemi zbatuar. ¹⁷Arkën e dhuratave në Tempull e kemi zbratur dhe të hollat ua kemi dorëzuar njerëzve që përgjigjen për punët e ndërtimit.» ¹⁸Pastaj, ai e njoftoi mbretin se priifti Hilkiya i kishte dorëzuar një pergamenë, dhe i lexoi mbretit një pjesë të saj me zë të lartë.

Mbreti Joshija tmerrohet

¹⁹Kur dëgjoi Joshija se ç'ishte shkruar në këtë libër të Ligjit, grisi rrobat ²⁰dhe i dha urdhër kryepriftit Hilkija si dhe Ahikamit, birit të Shafanit, Avdonit, birit të Mikejt, kryeministrit Shafan, dhe të besuarit të mbretit, Azajës:

²¹«Shkoni dhe pyetni Zotin ç'duhet të bëjmë! Të parët tanë nuk i kanë ndjekur udhëzimet e Zotit, që janë shkruar në këtë libër. Prandaj Zoti është zemëruar me ne të gjithë dhe me të gjithë ata që kanë mbetur prej popullsisë së Izraelit dhe të Judës.»

²²Hilkija dhe njerëzit e tjerë, që i kishte caktuar mbreti, shkuan te profeteshja Hulda dhe i thanë përse kishin shkruar. Profeteshja banonte në lagjen e re të Jerusalemit. Burri i saj, Shallumi, biri i Tokhatit dhe nip i Hasrajt, ishte mbikëqyrës i sallës së rrobave të Tempullit. ²³⁻²⁴Profeteshja u tha të dërguarve të mbretit:

²⁵Njeriut që ju ka dërguar tek unë do t'i thoni: «Zoti të dërgon fjalë e të thotë: Të gjitha kanosjet që i gjete në këtë libër, do t'i bëj të plotësohen. Do të sjell fatkeqësi mbi këtë qytet dhe mbi banorët e tij. ²⁶Ata ma kanë shkelur besën dhe u kanë kushtuar fljime perëndive të tjera. Me shtatoret e tyre të punuara vetë kanë nxitur zemërimin tim. Këtë do ta provojë ky qytet!» ²⁶⁻²⁷Por, për vetë mbretin që ju ka dërguar për të pyetur për vullnetin e Zotit, kam lajmin që vijon: «Zoti, Perëndia e Izraelit, të dërgon fjalë e të thotë: Ti e ke marrë seriozisht fjalën time. Kur more vesh se ç'kam vendosur t'i bëj këtij qyteti dhe banorëve të tij, ti iu nënshtrave këtij vendimi, ke grisur rrobat dhe ke qarë. Prandaj lutjen tënde e kam dëgjuar. ²⁸Ti do ta shohësh me sytë e tu fatkeqësinë që do ta sjell mbi këtë qytet. Ti do të vdesësh në paqe dhe do të varrosesh pranë të parëve të tu!»

Joshija e vë popullin të zbatojë Ligjin e ri

(2 Mbr. 23,1-20)

Të dërguarit u kthyen te mbreti dhe ia treguan të gjitha. ²⁹Pastaj mbreti dërgoi njerëz, që të thërritnin të gjithë pleqtë e Judës të mblidheshin në Jerusalem.

³⁰Bashkë me priftërinjtë dhe profetët, me të gjithë burrat e Judës dhe të Jerusalemit, me pleqtë dhe njerëzit e rëndomtë, me mbarë popullin, mbreti hipi në Tempullin e Zotit. Atje urdhëroi që ta lexonin para tyre gjithë Ligjin, që kishin gjetur në Tempull.

³¹Pastaj mbreti shkoi në vendin e vet para Tempullit dhe bëri besëlidhje me Zotin. Mbarë populli u vu që të premtonte se do ta dëgjonte Zotin dhe se do t'i zbatonte me të gjitha forcat dhe me vullnet të plotë të gjitha urdhërimet dhe udhëzimet e tij. Gjithçka që kërkohet në librin e gjetur, duhet të zbatohet me përpikëri. ³²Mbreti i urdhëroi të gjithë të pranishmit, nga Jerusalemi dhe nga fisi i Benjaminit, që ta miratonin këtë besëlidhje. Mbarë popullsia e Jerusalemit mori përsipër t'i bindej Ligjit të Zotit, Perëndisë së të parëve.

³³Gjithashtu, Joshija urdhëroi t' i largonin shtatoret e perëndive të huaja nga të gjitha krahinat e tjera të Izraelit dhe kërkoi prej tyre të adhuronin vetëm Zotin, Perëndinë e tyre. Sa kohë që jetoi Joshija, ata ia mbajtën besën Zotit, Perëndisë së të parëve.

Joshija feston Pashkën

(2 Mbr. 23,21-23)

35 Në Jerusalem, për nder të Zotit, Joshija festoi Pashkën. Ditën e 14-të të muajit të parë therën qengjat e Pashkës. ²Joshija i kishte kujtuar priftërinjtë për detyrën e tyre dhe i kishte nxitur që të kryenin shërbimin e tyre në Tempull. ³Levitëve, që kishin për detyrë të mësonin mbarë Izraelin dhe që i ishin shuguruar shërbimit të Zotit, Joshija u tha:

«Ju nuk keni më nevojë ta mbani mbi supe arkën e besëlidhjes; ajo e ka gjetur vendin e saj të qëndrueshëm në Tempull, të cilin e ndërtoi Solomoni, biri i Davidit dhe mbret i Izraelit. Prandaj tani ju duhet t'i shërbeni Zotit, Perëndisë suaj dhe popullit të tij këtu në Tempull. ⁴Radhituni sipas klaneve dhe grupeve tuaja, siç e ka caktuar me shkrim mbreti David dhe biri i tij, Solomoni. ⁵Secili prej grupeve tuaja të shërbimit duhet të rrijë gati që t'i shërbejë një numri të caktuar prej familjeve të popullit, që vijnë në Tempull. ⁶Përgatituni t'ua thorni dhe t'ua piqu qengjat e Pashkës vëllezërve prej popullit, që gjithçka të bëhet sipas urdhrit të Zotit, që na e ka dhënë nëpërmjet Moisiut.»

⁷Prej pasurisë mbretërore, për fljimet e Pashkës, Joshija i dhuroi popullit të mbledhur 30.000 desh dhe çjep dhe 300 qe. ⁸Edhe nëna e tij, me vullnet të plotë, u dhuroi popullit, priftërinjve e levitëve dhurata të tilla. Kryepriftërinjtë në Tempull, Hilkija, Zakaria dhe Jehieli, u dorëzuan priftërinjve 2.600 kafshë për fljimet e Pashkës dhe 300 qe. ⁹Gjithashtu, levitët morën nga kryetarët e tyre, Konanja dhe vëllezërit e tij, Shemaaja dhe Netaneli, si dhe nga Hashavja, Jelieli dhe Jozavadi, 5.000 kafshë për fljimet e Pashkës dhe 500 qe. ¹⁰Pasi ishte përgatitur gjithçka për festën, priftërinjtë zunë vend dhe levitët u radhitën sipas grupeve të tyre të shërbimit, sipas urdhrit të mbretit. ¹¹Levitët therën qengjat e Pashkës dhe priftërinjtë morën prej tyre gjakun dhe me të spërkatën altarin. Pastaj levitët i ropën kafshët. ¹²Pjesët e caktuara për fljimin e përkushtimit, ata i hoqën mënjanë për grupet e veçanta të familjeve. Priftërinjtë do t'i digjin ato në altarin e Zotit, sipas urdhrit që jepej në librin e Ligjit të Moisiut. Kështu vepruan edhe me qetë.

¹³Pastaj levitët i poqën qengjat drejtpërdrejt mbi zjarr, sipas rregullit. Por pjesët e qeve që duheshin ngrënë

në darkën e flijimit, i zien në legenë dhe në tenxhere. Gjithçka ia ndanë popullit sa më shpejt që mundën.

¹⁴Pastaj levitët përgatitën darkën e Pashkës, për vete dhe për priftërinjtë, pasardhësit e Aharonit.

Priftërinjtë kishin shumë punë për të bërë gjatë gjithë natës, sepse do të kushtonin në altar flijimet e shumta të përkushtimit dhe pjesët me dhjamë për flijimet e miqësisë.

¹⁵Gjatë kësaj kohe, këngëtarët, pasardhësit e Asafit, qëndronin në vendin e tyre, siç e kishin caktuar Davidi dhe këshilltarët e tij profetikë, Asafi, Hemani dhe Jedutuni. Edhe rojtarët e portave qëndronin në postet e tyre. Ata të gjithë nuk kishin nevojë ta ndërprinin shërbimin e tyre, sepse levitët, vëllezërit e tyre fisnorë, ua përgatitën darkën e Pashkës. ¹⁶Kështu, atë ditë u rregullua mbarë shërbesa fetare për nder të Zotit. E festuan darkën e Zotit dhe në altarin e tij kushtuan flijimet e përkushtimit, ashtu siç kishte urdhëruar mbreti Joshija.

¹⁷Menjëherë pas festës së Pashkës, izraelitët e mbledhur festuan për shtatë ditë rresht festën e bukëve të ndorme. ¹⁸Një festë e tillë e Pashkës nuk ishte festuar në Izrael që nga koha e profetit Samuel. Asnjëri prej mbretërve të mëparshëm nuk e kishin festuar në këtë mënyrë, siç e festoi Joshija, së bashku me priftërinjtë dhe levitët, me banorët e Jerusalemit dhe me të gjithë mysafirët nga Juda dhe Izraeli. ¹⁹Kjo ndodhi në vitin e 18-të të mbretërimit të Joshijës.

Fundi i mbretërimit të Joshijës

(2 Mbr. 23,28-30)

²⁰Pak pas restaurimit të Tempullit nga Joshija, Judës iu afrua faraoni Necho me trupat e tij. Ai po shkonte për në betejën e Karkemishit mbi Eufrat. Por Joshija i pengoi rrugën. ²¹Atëherë Necho i dërgoi lajmëtarë për t'i thënë: «Përse ndërhysh në punët e mia, o mbret i Judës? Fushata ime nuk drejtohet kundër teje, por kundër dinastisë së Babilonisë, me të cilën jam në luftë. Perëndia kërkon prej meje të veprosh shpejt. Ai është në anën time, prandaj mos e kundërshtoj, ndryshe ai do të të shkatërrojë!»

²²Por Joshija nuk iu bind fjalëve të tij, me të cilat vetë Perëndia donte ta paralajmëronte, dhe nuk u tërhoq para Nehos. U maskua, u vesh ndryshe dhe e sulmoi. Lufta u bë në rrafshinën e Megidos. ²³Mbreti u godit nga harkëtarët egjiptianë. «Më tërhiqni prej këndeje, – e urdhëroi shoqëruesin e tij, – jam plagosur rëndë!»

²⁴Ata e zbritën nga karroca e tij, e vunë mbi një karrocë tjetër dhe e kthyen në Jerusalem.

Atje vdiq. E varrosën në varret e mbretërve, pranë të parëve të tij, dhe e vajtuan mbarë Juda dhe Jerusalemi. ²⁵Profeti Jeremia hartoi një poemë vajtimi për Joshijën. Që atëherë, për të këndohej në të gjitha këngët e vajtimit dhe ky u bë zakoni i përhershëm në Izrael. Këto këngë ndodhen në librin e këngëve të vajtimit.

²⁶Gjithçka tjetër për Joshijën dhe veprat e tij, me të cilat tregoi besnikërinë e tij ndaj Zotit, ²⁷si dhe për gjithë historinë e tij, nga fillimi deri në fund, mund të lexohet në librin e mbretërve të Izraelit dhe të Judës.

Mbretërit Joahaz, Jehojakim dhe Jehojahin

(2 Mbr. 23,30-35)

36 Njerëzit e Judës emëruan mbret në Jerusalem Joahazin, i cili ishte trashëgimtar i fronit të të atit, Joshijës. ²Joahazi ishte 23 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi vetëm dy muaj në Jerusalem. ³Pastaj Necho, mbreti i Egjiptit, e rrëzoi nga fronti. Vendit i vunë një haraç prej 3.400 kg argjend dhe 35 kg ar. ⁴Mbret të Judës dhe të Jerusalemit faraoni Necho caktoi Eljakimin, vëllanë e Joahazit, të cilit i ndërroi edhe emrin në Jehojakim. Vëllanë e tij, Joahazin, Necho e zuri rob dhe e mori me vete në Egjipt.

⁵Jehojakimi ishte 25 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi për 11 vjet në Jerusalem. Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit. ⁶Nebukadnecari, perandori i Babilonisë, e sulmoi dhe e zuri rob. I vuri prangat dhe e çoi në Babilon. ⁷Edhe një pjesë të sendeve të çmueshme të Tempullit e çoi në Babilon dhe e vendosi në pallatin e tij.

⁸Gjithçka tjetër për Jehojakimin dhe veprat e tij, me të cilat nxiti zemërimin e Zotit, si dhe çfarë i ndodhi më tej, mund të lexohet në librin e mbretërve të Izraelit dhe të Judës. Fronin e trashëgoi i biri, Jehojahini.

⁹Jehojahini ishte 18 vjeç kur u bë mbret dhe mbretëroi tre muaj dhe dhjetë ditë në Jerusalem. Edhe ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit. ¹⁰Kur erdhi pranvera, perandori Nebukadnecar urdhëroi që ta çonin në Babilon, bashkë me një sasi mjetesh me vlerë nga Tempulli. Si mbret të Judës dhe të Jerusalemit perandori emëroi Cidkijën, farefis të Jehojakimit.

Mbreti Cidkija dhe rrënimi i Judës

(2 Mbr. 24,18-20; Jer 52,1-3a)

¹¹Cidkija ishte 21 vjeç kur u bë mbret, dhe mbretëroi 11 vjet në Jerusalem. ¹²Ai bëri atë që nuk i pëlqeu Zotit dhe nuk u pendua edhe kur profeti Jeremia e paralajmëroi. ¹³Ngriti krye kundër perandorit Nebukadnecar, megjithëse i kishte bërë betimin e besnikërisë dhe për këtë kishte thirrur Perëndinë për dëshmitar. Me këmbëngulje dhe kokëfortësi nuk pranoi të kthehej te Zoti, Perëndia e Izraelit.

¹⁴Edhe kryetarët e priftërisë dhe të popullit dolën po aq të pabesë ndaj Zotit. Ata ndoqën zakonet e popujve të tjerë, që ngjallin neveri, dhe e përdhosën Tempullin në Jerusalem, të cilin Zoti e kishte

shpallur pronë të tij. ¹⁵Herë pas here Zoti, Perëndia e të parëve të tyre, i paralajmëronte me anë të lajmëtarëve të tij, sepse donte ta kursente popullin dhe Tempullin e tij. ¹⁶Por ata i përqeshnin lajmëtarët e Perëndisë, nuk i përfillnin fjalët e tyre dhe i tallnin profetët e Zotit. Për këtë, Zoti u zemërua aq shumë me popullin e tij, sa që nuk kishte më asnjë shpëtim. ¹⁷Zoti lejoi që perandori babilonas, Nebukadnecari, të marshonte kundër tyre. Të gjithë luftëtarët judeas vdiqën, të fundit u vranë në betejën rreth Tempullit. Nebukadnecari nuk kurseu as të rinjtë e as vajzat, as pleqtë e as të dobët. Zoti ia dorëzoi të gjithë. ¹⁸Pastaj Nebukadnecari dha urdhër t'i shpinin në Babilon enët e fundit të Tempullit, të mëdhatë dhe të voglat, si dhe thesaret e Tempullit dhe ato të mbretit dhe të nëpunësve të tij. ¹⁹Babilonasit i vunë zjarrin Tempullit, shembën murin e Jerusalemit, u vunë zjarrin të gjitha shtëpive të njerëzve fisnikë dhe në këtë mënyrë i shkatërruan të gjitha sendet me vlerë që mbetën. ²⁰Pjesën tjetër të popullsisë, e cila mund të shpëtonte gjallë, Nebukadnecari urdhëroi t'i merrnin rob e t'i çonin në Babiloni. Atje ata u detyruan të bëheshin skllëvërit e tij dhe të pasardhësve të tij, derisa u vendos perandoria persiane. ²¹Kështu u realizua ajo që kishte parathënë Zoti me anë të profetit Jeremia: «Vendi duhet të rrijë ugar për 70 vjet, derisa të vihen në vend të gjitha vitet e përtëritjes, të cilave izraelitët nuk u janë përmbajtur.»

Kiri jep autorizimin për t'u kthyer

(Ezra 1,1-4)

²²Vitin e parë të mbretërimit të perandorit persian, Kirit, u vërtetua ajo që kishte shpallur Zoti me anë të profetit Jeremia. Zoti i shtiu Kirit në mendje që në tërë perandorinë e tij të njoftohej me shkrim e të shpallej se:

²³«Kiri, perandori i Persisë, shpall: Zoti, Perëndia e qiellit, m'i ka dorëzuar të gjitha perandoritë e botës. Ai më ka dhënë detyrën që të ndërtoj një Tempull në Jerusalem për nder të tij. Prandaj urdhëroj: Kush prej nënshtetasve të mi i përket popullit të këtij Perëndie, të kthehet në vendin e vet nën mbrojtjen e Perëndisë së tij!»

[Kështu mbaron Dhiata \(ose: Besëlidhja\) e vjetër. Autori i librave të Kronikave \(Ezra\) e parashikon kohën kur Izraeli do të rikthehet si shtet teokratik nën udhëheqjen e Mesisë, Davidit më të madh. Atëherë Jerusalemi do të jetë kryeqyteti i sundimit të tij botëror dhe Izraeli do ta udhëheqë botën në adhurimin e Zotit.](#)